

V. VSESLOVENSKO SREČANJE V LJUBLJANI

Komisija Državnega zbora Republike Slovenije za odnose s Slovenci v zamejstvu in po svetu je 7. julija 2005 v veliki dvorani državnega zbora Republike Slovenije v Ljubljani priredila tradicionalno vseslovensko srečanje Slovencev, ki živijo zunaj meja Republike Slovenije. Zbrali so se številni predstavniki državnih in cerkvenih oblasti, slovenskih društev, organizacij civilne družbe iz zamejstva in po svetu ter medijev. Iz Srbije in Črne Gore so se srečanja udeležili predstavniki slovenskih društev iz Novega Sada, Beograda, Zrenjanina, Subotice, Zaječarja, Niša in Vršca.

Republike Slovenije skupaj s predstavniki oblasti Republike Slovenije spregovorijo o novih skupnih pobudah in načrtih, kar je tudi osrednji namen srečanja. Dodal je, da so prvenstveni cilji Republike Slovenije na področju odnosov s Slovenci v zamejstvu in po svetu, ohranjanje in rast slovenske identitete, jezika in kulture ter spodbujanje in krepitev sodelovanja Slovencev po svetu z matično državo. Poudaril je, da mora biti odnos do vseh Slovencev, ki živijo izven Slovenije enakovreden ne glede na politično pripadnost, kraj bivanja ali vzrok odhoda iz matične domovine ter da se morajo vse politične stranke v Sloveniji zavedati, da so Slovenci v zamejstvu in po svetu bogastvo in posebna vez med Slovenijo in državami v katerih živijo.

DAN DRŽAVNOSTI SLOVENIJE V BEOGRADU

Praznovanje Dneva državnosti Slovenije v Beogradu, ki je tudi letos zaznamovan s sprejemom na vrtu Koling kluba na Dedinju, so se udeležile številne ugledne osebnosti javnega, političnega in kulturnega življenja glavnega mesta, predstavniki tujih diplomatsko-konzularnih predstavništev, verskih skupnosti, gospodarskih družb, tujih gospodarskih predstavništev, civilnih družb ter predstavniki medijev. Svečanega cocktaila so se udeležili tudi predstavniki slovenskih Društev iz Beograda, Novega Sada, Subotice, Zrenjanina, Zaječarja, Niša in Vršca. Po pozdravnih besedah dobrodošlice predstavnika Veleposlaništva Republike Slovenije v Beogradu, so gostje povabljeni k pogostitvi, ki je minila v prijetnem vzdušju.

Srečanje je vodil mag. Janez Kramberger, predsednik komisije državnega zbora Republike Slovenije za odnose s Slovenci v zamejstvu in po svetu. Po pozdravnem nagovoru se je s krajšim umetniškim programom predstavil pevski zbor Korotan iz ZDA.

Po uvodnem nagovoru je predsednik državnega zbora g. France Cukjati poudaril, da je dolžnost domovine ustvarjati s svojimi rojaki take odnose, kot naj bi vladali med otroki in materjo. Mag. Janez Kramberger je dodal, da je letošnje vseslovensko srečanje priložnost, naj Slovenci zunaj meja

Gospod Franc Pukšič, državni sekretar za Slovence v zamejstvu in po svetu, je v pozdravnem nagovoru ugotovil, da se je novo stoletje začelo s povezovanjem predvsem zato, "ker smo in ker ste znale, Slovenke in Slovenci, kjerkoli že ste bili in zaradi česar ste morali zapustiti domovino, ohraniti svojo identiteto, jezik, kulturo, ponos". Veselilo ga je, da je po petih letih postala dvorana premajhna in bo v naslednjih letih potrebno zasedanje preseliti v Cankarjev dom.

Predsednik Janez Kramberger je še posebno toplo pozdravil zamejskega rojaka, uglednega tržaškega pisatelja dr. Alojza Rebulo, ki je pred nedavnim prejel kresnikovo nagrado za najboljši roman *Nokturno za Primorsko*. Pred tem je bil že dvakrat nominiran, prvič leta 1995 za roman *Kačja koža* in drugič 1999 za roman *Cesta s cipreso in zvezdo*. S prvim pisateljskim navdihom je nato pisatelj popeljal poslušalce skozi diasporo v zgodovino slovenskega izseljenstva, se dotaknil Trubarja, Prešerna in njegovih, kot je navedel "čudovitih verzov, večnih verzov slovenske usode"..., in slovensko narodno zavest v Župančičevi *Dumi*. Poudaril je, da kadar Slovenija pomaga zamejstvu in zdomstvu, pravzaprav pomaga sebi, saj gradi prepoznavnost, s čemer utrjuje svoje pozicije v svetu. Dodal je, da mora priti slovenska etična kvaliteta do izraza ne samo v odnosu do sonarodnjakov, temveč tudi tujcev.

KONCERT PEVSKEGA ZBORA OŠ NAKLO

stran 20.

Po skupnem uvodnem delu plenarnega zasedanja so se predstavniki razdelili in delo nadaljevali po skupinah:

1. delovna skupina: **Izzivi sodelovanja s Slovenci v zamejstvu in po svetu na področjih izobraževanja, šolstva ter znanosti**, z osrednjimi temami: *Vključevanje Slovencev v zamejstvu in po svetu v poklicno in srednje izobraževanje v Republiki Sloveniji, v kolikor se nanaša na deficitarne poklice; Sodobnejše oblike poučevanja slovenskega jezika in Prispevek slovenskih raziskovalcev v zamejstvu in po svetu k znanstvenemu razvoju in dosežkom v Sloveniji ter širšem Evropskem prostoru*. Referate so pripravili: Franci Feltrin, Svetovni slovenski kongres; Melita Steiner, Ministrstvo za šolstvo in šport, pristojna za šolstvo; v.d. direktorja Jože Tivadar, Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve; Radojka Verčko, Ministrstvo za visoko šolstvo, znanost in tehnologijo, in predstavnik Urada vlade Republike Slovenije za Slovence v zamejstvu in po svetu.

2. delovna skupina: **Ohranjanje in razvoj slovenske kulture v zamejstvu in po svetu**, s temo *Slovenski kulturni prostor ter potreba po vzpostavljanju Kulturno-informacijskih centrov pri Slovencih v sosednjih državah in po svetu*. V delovni skupini, ki se jo je udeležil tudi avtor tega besedila, so predstavili nove možnosti, ki jih prinaša ustanavljanje slovenskih informativno - izobraževalnih kulturnih centrov v smislu krepitev slovenskega kulturnega prostora. Slovencem po svetu, ki so ponekod zainteresirani za ustanavljanje takšnih centrov, lahko primeri iz zamejstva služijo kot vzorec za ustanavljanje podobnih centrov tudi v teh državah. Vloga kulturno - informacijskih centrov je predvsem v krepitevi kulture manjšinske skupnosti, predstavitvi slovenske kulture v sosednjem prostoru, povezovalni vlogi s kulturo sosednjih narodov ter tudi v splošni promocijski vlogi pri povezovanju Slovenije s sosednjimi regijami in državami. Referate so prebrali: Biserka Močnik, iz Ministrstva za kulturo, pristojna za Slovence v zamejstvu; Milena Domjan, iz Ministrstva za kulturo, pristojna za Slovence po svetu; dr. Boris Jesih, iz Inštituta za narodnostna vprašanja; dr. Milan Bufon, iz Univerze na Primorskem, Primeri dobre prakse iz zamejstva; Milan Pahor, iz Narodne študijske knjižnice Trst; dr. Janko Malle, iz Slovenske prosvetne zveze (SPZ) Celovec; dr. Janko Zerzer, iz Krščanske kulturne zveze Celovec in predstavnik Zveze Slovencev na Madžarskem.

3. delovna skupina: **Krepitev slovenske identitete v zamejstvu in po svetu z delovanjem na področju športa**, s temami: *Slovenski manjšinski šport v sosednjih državah - primer dobre prakse* in *Možnosti za povezovanje Slovencev po svetu na področju športa*. Referate so pripravili: Sonja Poljšak, predsednica Komisije za zamejski šport, Olimpijski komite Slovenije; Miroslav Cerar, predsednik Slovenske olimpijske akademije in član izvršnega Odbora olimpijskega komiteja Slovenije in Zoran Verovnik, Ministrstvo za šolstvo in šport, pristojen za področje športa.

4. delovna skupina: **Sodelovanje na področju gospodarstva in medregionalno povezovanje s Slovenci v zamejstvu in po svetu**, s temami: *Sodelovanje slovenskih manjšin v sosednjih državah preko programov EU - izkušnje in dobre prakse; Povezovanje manjšin ter možnosti v smislu nove finančne perspektive 2007-2013-Konkretna področja in tematike projektov, Možnosti za sodelovanje in povezovanje Slovencev po svetu, ki niso manjšina, ter koriščenje specifičnih programov financiranja za tretje države izven EU in Ali je Slovenija priučna za sodelovanje in mreženje s slovenskimi poslovneži, ki živijo po svetu*. Referate so pripravili: Boris Jelovšek, Urad Vlade Republike Slovenije za Slovence v zamejstvu in po svetu; dr. Jordan Berginc, Služba Vlade RS za lokalno samoupravo in regionalno politiko; dr. Karl Hren, Slovenska gospodarska zveza Celovec; dr. Erik Švab, Urad za Evropo pri Slovenskem gospodarskem deželnem združenju v Trstu in predstavnik Slovenskega gospodarskega združenja Gorica.

5. delovna skupina: **Turistična promocija Slovenije**, s temami: *Turistična promocija Slovenije v državah, kjer živijo Slovenci*; Predstavitev projekta interaktivni atlas Slovenije in Primer dobre prakse: predstavitev projekta v okviru Programa pobude Skupnosti INTERREG IIIA Slovenija-Italija 2000-2006 na področju turistične promocije Slovenije. Prijavljeni so bili sledeči referati: Nataša Stanič, Organizatorica kulturnih programov za British-Slovene society (BSS); Tone Hočevnar, slovenski poslovnež v Veliki Britaniji; predstavnik Urada za Evropo pri Slovenskem gospodarskem deželnem združenju v Trstu in dr. Marjan Rožič, predsednik Turistične zveze Slovenije.

6. delovna skupina: **Skrb Republike Slovenije za Slovence v zamejstvu in po svetu**, s temami: *Slovenska identiteta v svetu, Predstavitev organov in institucij ter izseljeniških organizacij civilne družbe*.

Delavnica je bila namenjena informiranju udeležencev o pristojnostih in skrbih slovenskih institucij ter izseljeniških organizacij civilne družbe v Sloveniji za Slovence v zamejstvu in po svetu. Referate so pripravili: Pavlinka Kocmur, Slovenija v svetu in Rudi Merljak, Urad za Slovence v zamejstvu in po svetu.

Plenarni del srečanja smo nadaljevali po kosilu. Poročevalci delovnih skupin so navzoče seznanili s številnimi ugotovitvami in predlogi. Dr. Erik Švab (4. delovna skupina) je poudaril, da je potrebno izdelati jasno strategijo Republike Slovenije do gospodarskega sodelovanja s Slovenci v zamejstvu in po svetu in podpreti stališča do projektov vključevanja manjšin v gospodarske projekte Evropske unije ter prav tako ovrednotiti pomen čezmejnega sodelovanja na lokalnem nivoju pri povezovanju z lokalnimi gospodarskimi strukturami. Franci Feltrin, podpredsednik Svetovnega slovenskega kongresa (1. delovna skupina), je navedel, da bi Slovenija veliko pridobila z zakonom, da imajo vsi Slovenci po svetu enake pravice do izobraževanja v Sloveniji, ne glede na to ali imajo status državljan ali ne.

Boris Jesih (2. delovna skupina) je poudaril, da bi bilo potrebno zakonsko urediti financiranje kulturnih institucij Slovencev v zamejstvu in po svetu, po drugi strani pa omogočiti tudi projektno financiranje posameznih kulturnih projektov, kakor tudi izboljšati informacijo o kulturni dejavnosti Slovencev izven Slovenije. Glede kulturno-informacijskih centrov je dodal, da je njihova naloga krepiti kulturo manjšinskih skupnosti, predstaviti slovensko kulturo v sosednjem prostoru in širše, povezovati vlogo s kulturami drugih narodov in v splošni promocijski vlogi pri povezovanju Slovenije z drugimi državami. Na koncu je predlagal, naj financiranje kulturnih dejavnosti od naslednjega leta v celoti preide na Urad za Slovence v zamejstvu in po svetu.

O možnostih povezovanja Slovencev s ciljem krepitev identitete skozi šport je poročal Zoran Verovnik, podsekretar iz ministrstva za šolstvo in šport (3. delovna skupina) ter dodal, da so v delovni skupini posebno podčrtali potrebo po uzakonitvi možnosti vsakoletne organizacije vseslovenskega športnega srečanja, kjer bi sodelovali športni klubi, društva in posamezniki iz zamejstva in celega sveta.

Jože Elertič, predstavnik slovenskega gospodarskega združenja iz italijanske Gorice (5. delovna skupina) je poudaril potrebo po usklajevanju promocijske aktivnosti Slovenije kot

turistične destinacije v izbranih medijih v tujini na način, da bodo prikazi v ponos tam živečih Slovencev.

Rudi Merljak, namestnik državnega sekretarja Urada vlade RS za Slovence v zamejstvu in po svetu (6. delovna skupina) je v svojem poročanju najprej citiral nekaj globokih misli iz referata gospe Pavlinke Kocmur, predstavnice društva Slovenija v svetu, ki se je nanašal na vprašanje slovenske narodne identitete kot sociopsihološkega fenomena, cit.: "Slovenec je tisti, ki se čuti Slovenca ne glede na to kje se je rodil ne glede na to, če je otrok, vnuk ali pravnuk Slovencev, ne glede na to, če se zna ali ne pogovarjati v slovenščini", in naprej "Slovenska samozavest in narodni ponos je pogosto bolj izrazit med Slovci zunaj Republike Slovenije. Slovenci iz zamejstva in po svetu lahko pomagajo matičnim Slovcem pri okrepitvi slovenske zavesti in narodnega ponosa ...", "Slovenija skrbi za krepitev slovenske samozavesti po svetu z različnimi oblikami svojega delovanja s politično, kulturno, finančno in še s marsikatero drugo dejavnostjo, zaostaja pa za drugimi državami z javnim povabilom, naj se Slovenci in njihovi potomci, ki želijo, vrnejo v domovino". Poudaril je, da je model razdeljevanja finančnih podpor potrebno še dalje razvijati in izpopolnjevati in mu čim prej dati čvrste okvire predvsem glede kriterijev in da je večkrat bila ponovljena misel, naj bi se redno delovanje večjih društev, organizacij in profesionalnih ustanov v prihodnje financiralo brez vsakoletnega potegovanja na razpisu. Prav tako je omenil, da se je več predlogov nanašalo na olajšanje in skrajšanje postopkov za pridobitev državljanstva Republike Slovenije ter da so se številni razpravljavci zavzemali za večjo vključitev Slovencev v zamejstvu in po svetu v delu pristojnih organov slovenske zakonodajne in izvršne oblasti.

Potem so se razpravi pridružili še drugi udeleženci, med njimi tudi nekdanji vrhunski športnik - telovadec Miroslav Cerar, ambasador Republike Slovenije za šport, strpnost in fair play in predsednik slovenske olimpijske akademije.

V zaključnem delu vseslovenskega srečanja so s krajšim kulturnim programom sodelovali še člani Slovenskega društva iz Reke, nato pa so se povabljeni zadržali še na krajšem sprejemu v prijetnem vzdušju ob dobri slovenski kapljici.

Vladimir Uršič

DVE IZREDNI VOLILNI SEJI SKUPŠČINE DRUŠTVA "SAVA"

Izredno volilno skupščino smo sklicali zaradi izbora novih funkcionarjev v organe društva, ki jim je potekel mandat, sprememb v sestavi organov društva ter zaradi popolnitve sestave stalnih skupščinskih odborov, usklajenih z zadnjimi spremembami in dopolnili statuta. Prva seja je potekala 19. junija 2005 v dvorani BDM v Beogradu.

Predsednik skupščine g. Vladimir Žnidarčič je po pozdravnem nagovoru povabil podpredsednico skupščine dr. Tanjo Jozić in sekretarja skupščine Vladimirja Uršiča mlajšega naj zavzameta svoji mesti. Za zapisnikarja je predlagal Ludvika Puclja. Predlagal je še člane verifikacijske komisije Branka Zorka, Andreja Ravniharja in Ivana Skupeka. Na podlagi evidence verifikacijske komisije je predsednik ugotovil, da je na seji prisotnih 36 delegatov od 50 izbranih in da obstaja kvorum za njeno odločanje.

Predsednik skupščine je seznanil navzoče zakaj je ta skupščina izborna. Vsa mesta v predsedništvu skupščine namreč niso več zasedena, kajti pred dnevi je potekel mandat predsednici društva gospe Anici Sabo in podpredsedniku društva g. Slobodanu Jakošu. Potrebno je izbrati tudi predsednike in člane stalnih odborov, ki morajo biti usklajeni z zadnjimi spremembami in dopolnili statuta društva na IV. redni letni skupščini društva, 3. aprila 2005.

Pred začetkom obravnave zadev po dnevnem redu, je skupščina enoglasno odločila, da se bo o vseh vprašanih, ki so na dnevnem redu, glasovalo javno, z dviganjem rok.

Predsednik skupščine je predlagal naslednji dnevni red:

1. volitev podpredsednika in sekretarja skupščine društva;

2. volitev predsednika, dveh podpredsednikov in novih članov predsedstva društva;

3. volitev predsednika nadzornega odbora;

4. volitev predsednika in članov stalnih skupščinskih odborov.

Predlogov za dopolnilo dnevnega reda ni bilo, zato je bil le-ta enoglasno sprejet.

Predsednik skupščine, Vladimir Žnidarčič, je v zvezi s prvo točko dnevnega reda delegate seznanil, da dosedanja predsednica skupščine, gosa Margareta Brezovar, ne more več opravljati te funkcije zaradi smrti v družini. Zato je za kandidata podpredsednika skupščine predlagal g. Vladimirja Uršiča mlajšega, dosedanjega sekretarja skupščine. Drugih predlogov za to mesto ni bilo. Po glasovanju je predsednik skupščine ugotovil, da je

Vladimir Uršič mlajši enoglasno izvoljen za podpredsednika skupščine Društva Slovencev "Sava" v Beogradu.

Predsednik skupščine je potem predlagal gospo Jadranko Podboršek, diplomirano ekonomistko, na nezasedeno mesto sekretarke skupščine. Po glasovanju je bila Jadranka Podboršek enoglasno izvoljena za sekretarko skupščine Društva Slovencev "Sava" v Beogradu.

Po drugi točki dnevnega reda je predsednik skupščine prisotne seznanil, da je potekel mandat predsednici društva gospe Aniči Sabo in podpredsedniku društva g. Slobodanu Jakošu. Zato je potrebno čim prej izbrati novega predsednika predsedstva društva, dva podpredsednika ter zaradi razširitve nalog predsedstva še dva pridružena člana predsedstva društva. Potem je za besedo prosila gospa Anica Sabo, ki se je najprej toplo zahvalila delegatom skupščine na izkazano zaupanje, najbližjim sodelavcem in članom predsedništva društva ter svoji družini pa za razumevanje. Dodala je, da vnovične kandidature za naslednji predsedniški mandat zaradi prevelikih osebnih obveznosti ne more sprejeti. Edini kandidat za predsednika predsedstva društva, oz. predsednika društva, je bil g. Vladimir Uršič, diplomirani pravnik, dosedanji član predsedstva. Drugih predlogov ni bilo. Po glasovanju je predsednik skupščine ugotovil, da je Vladimir Uršič enoglasno izvoljen za predsednika skupščine Društva Slovencev

"Sava" v Beogradu.

Za tem sta bila za podpredsednika predsedstva društva predlagana gospa Anica Sabo in g. Jakoš Slobodan. Drugih predlogov ni bilo. Po glasovanju je predsednik skupščine ugotovil, da sta Anica Sabo in Jakoš Slobodan enoglasno izvoljena za podpredsednika Društva Slovencev "Sava" v Beogradu.

Predsednik je zatem predlagal kandidata za izbor dveh pridruženih članov predsedstva društva - g. Mirka Detičeka in gospodično Tamaro Brovet, diplomirano pravnico. Kandidata sta bila enoglasno izbrana za pridružena člana predsedstva Društva "Sava".

Po tretji točki dnevnega reda je predsednik skupščine sporočil, da dosedanji predsednik nadzornega odbora

g. Janko Brezovar ne želi več opravljati funkcije zaradi smrti v družini. Zato je za kandidatko na nezasedeno mesto predsednice nadzornega odbora predlagal gospo Tatjano Gerič, diplomirano ekonomistko. Drugih predlogov ni bilo. Tatjana Gerič je bila enoglasno izvoljena za predsednico nadzornega odbora.

Po četrti točki dnevnega reda je predsednik skupščine delegate seznanil, da se je za mesta predsednikov in članov stalnih odborov skupščine društva povečalo zanimanje ter da je število kandidatov večje od števila nezasedenih mest. Ker so predlagani kandidati zlasti novi mladi člani, ki jih večina delegatov ne pozna, je skupščina po kratki razpravi odločila, da bodo na tej seji izbrani le

predsedniki stalnih odborov, ki bodo v 30 dnevih predložili usklajen seznam kandidatov za člane odborov.

Vendar je bil končen seznam kandidatov za predsednike in člane stalnih skupščinskih odborov sprejet šele na drugi izredni volilni skupščini, 11. novembra 2005, v dvorani sedeža društva, v Višegradski ulici 23 v Beogradu. Na tej seji je dosedanji član Nadzornega odbora Pavla Milovanović izvoljena za predsednico Stalnega odbora za sodelovanje s slovenskimi društvi, organizacijami in posamezniki doma in v tujini, na prosto mesto člana Nadzornega odbora pa Majda Pivko Stanilović.

Vladimir Ursic novoizvoljeni predsednik društva

Za koordinatorje stalnih skupščinskih odborov sta imenovana Ivan Debeljak, član predsedništva društva, in Slavjanka Milatović, generalna sekretarka društva.

Po koncu zasedanja se je predsednik skupščine zahvalil delegatom za sodelovanje in povabil vse prisotne, da skupaj praznujejo god sv. Martina s pesmijo in dobro kapljico mladega vina.

Vladimir Uršič, mlajši

Za vso pomoč se pristočno zahvaljujemo donatorjem:
BiD d.o.o. Boris Košuta
Krka, Predstavništvo Beograd,
 Andrej Klobučar
Merkator,
 Vladimir Kravčuk
Gorenje d.o.o.,
 Marko Mrzel
Perutnina Ptuj,
 Milorad Đokić
Domeko, Zoran Daljević
PMP d.o.o., Ingrid Rabić
Ministrstvo za šolstvo in šport RS

STALNI ODBORI SKUPŠČINE

Odbor za statutarna in administrativna vprašanja, predstavitve in predloge

Tamara Brovet, predsednica
 Jovan Vojinović, član
 Hristina Siljanovski, članica
 Milena Miklavčič, članica
 Milojka Simeunović, članica

Odbor za sodelovanje s slovenskimi društvi, organizacijami in posamezniki doma in v tujini

Pavla Milovanović, predsednica
 Branka Đurić, članica
 Majda Dimitrijević, članica
 Marija Matković, članica
 Marko Kužnik, član

Odbor za kulturo:

Igor Stepančić, predsednik
 Milica Knežević, članica
 Dušica Mičić, članica
 Lidija Joksimović, članica
 Jožica Pandurović, članica
 Mirjana Zore pridružena članica
 Majda Sušnik pridružena članica

Odbor za turizem, šport in rekreacijo

Mirko Detiček, predsednik
 Jovan Kelić, član
 Miroslav Todosijević, član
 Kenda Monika, članica
 Grgić Vinko, član

Odbor za družbene igre in zabavo

Ana Juvanc Gerden Nuša, predsednica
 Mile Ćujić, član
 Ljubica Avram, članica
 Neva Milovanović, članica
 Vinko Drašković, član

Odbor za poreklo in zgodovino Slovencev v SČG

Pavle Jović, predsednik
 Aleksandar šuster, član
 Ivan Skupek, član
 Olivera Ciraj, članica
 Dušanka Ljukovčan, članica

Odbor za posvečanje pozornosti starim in bolnim članom društva

Alda Čebulj Milošević, predsednica
 Aleksandar Popović, namestnik predsednika
 Ana Perišić, članica
 Alenka Pivko, članica
 Mihajlo Kadunc, član
 Nataša Popović, pridružena članica
 Vuk Gerić, pridruženi član

SLOVENSKI POSLOVNI KLUB

Na sestanku Slovenskega poslovnega kluba dne **15. septembra 2005** v Hotelu Intercontinental, dvorana Atlantik/Pacifik, so na dnevnem redu bile predstavitvi:

1. Gospoda Radovana Jelašića, guvernerja Narodne banke Srbije na temo: "Aktualna makroekonomska vprašanja",

2. Mag. Janeza Košaka, viceguvernerja Banke Slovenije na temo: "Gibanja v plačilni bilanci in bilanci mednarodnih naložb v odnosu do Srbije in Črne Gore".

3. V imenu Wiener Staedtische zavarovanje a.d. Beograd, je krajši nagovor imel g. Branko Krstonošić, generalni direktor.

Izredno zanimivi predstavitvi sta bili na sestanku dne **26. septembra 2005.**:

1. Mag. Andreja Vizjaka, ministra za gospodarstvo Republike Slovenije na temo: "Perspektive gospodarskega sodelovanja med Republiko Slovenijo in Republiko Srbijo" in

2. Dr. Milana Parivodića, ministra za gospodarske odnose s tujino Republike Srbije na temo: "Investicije v Srbiji".

Sestanek **20. oktobra 2005.** je potekal v znaku predstavitve agencije Pristop d.o.o., Beograd. Okrogle so se udeležili Vladimir Krulj, generalni direktor družbe, Prof. dr. Mihajlo Crnobrnja, British American Tobacco SEE, Head of Corporate and regulatory Affairs, fakultet FEFA, prof. dr. Nebojša Savić, dekan fakulteta FEFA, Prof. dr. Goran Pitić, predsednik saveta fakulteta FEFA, prof. dr. Davor Savin, fakultet FEFA, prof.dr.Dejan Verčić, partner v agenciji Pristop in docent na Fakultetu družbenih ved v Ljubljani in prof. dr. Ana Tkalac-Verčić, docent na Ekonomski fakulteti v Zagrebu.

Na dnevnem redu sestanka dne **17. novembra 2005.**, je bila predvidena predstavitve:

1. Vladimir Ilić, direktor Davčne uprave Srbije na temo: "Posodobitev Davčne uprave, aspekti udejanja DDV-a in proširenje poreskih olakšica", ter

2. Prezentacija gospodarske družbe Data-Lab Beograd, Andrej Mertelj, VP Strategy & Development in Zoran Đurđević, direktor, in

3. Prezentacija Data-Lab SIS Partnerjev.

ODPRTO PISMO

VLADA REPUBLIKE SLOVENIJE
URAD REPUBLIKE SLOVENIJE ZA SLOVENCE V ZAMEJSTVU IN PO SVETU
KOMISIJA DZ ZA ODNOSE S SLOVENCMI V ZAMEJSTVU IN PO SVETU
MINISTRSTVO REPUBLIKE SLOVENIJE ZA NOTRANJE ZADEVE

Spoštovani, 20.12.2005.

Predstavniki vseh Slovenskih društev v Srbiji in Črni Gori, smo z zaskrbljenostjo in presenečenjem skupno ugotovili, da so v preteklih nekoliko mesecev prošnje naših članov za pridobitev slovenskega državljanstva množično zavrnjene, z obrazložitvijo da ne obstaja nacionalni interes za sprejem v državljanstvo na podlagi naturalizacije.

Vsem nam je dobro znana RESOLUCIJA O STRATEGIJI NACIONALNE VARNOSTI REPUBLIKE SLOVENIJE (ReSNV), sprejeta 21.06.2001, ki ugotavlja da: "Trajna, življenjsko pomembna interesa Republike Slovenije sta ohranitev nacionalne identitete in samobitnosti slovenskega naroda. tako znotraj meja Slovenije kot v zamejstvu in po svetu.". Po sprejetju RESOLUCIJE O ODNOSIH S SLOVENCMI PO SVETU

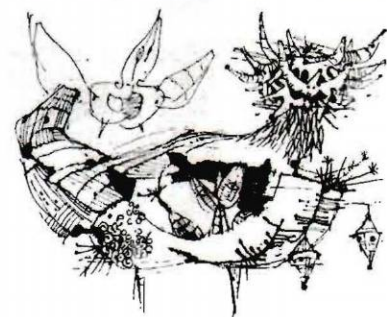

F. Mibelič: Risba

(ReOSPS) dne 23.01.2002, nas je dodatno opogumilo dejstvo, da je ravno ona sprejeta v cilju spoštovanja 5. čl. Ustave Republike Slovenije, "da skrbi za Slovence, ki živijo zunaj Republike Slovenije (v zamejstvu in po svetu) ter da pospešuje njihove stike z domovino, kot njeno trajno in aktivno obvezo, s trdnim namenom, da Republika Slovenija pripomore k ohranjanju slovenske identitete, jezika, kulture in kulturne dediščine ter spodbuja kulturno rast med Slovenci izven njenih meja.". V tej Resoluciji je navajajo številna načela, ki so nam dala upati, da bodo ob reševanju naših vlog za državljanstvo pristojni organi ravno ona vodila pristojne organe, ter stališča, da sta si Slovenska politika in javnost enotni, da so Slovenci zunaj Republike Slovenije enakovredni del

slovenskega narodnega telesa; potem, da je - Republika Slovenija matična domovina vseh Slovencev, ne glede kje živijo in od kod izhajajo, ker je tudi njihova matična domovina, naj Slovenci v zamejstvu in po svetu ne bodo obravnavani kot tujci niti v Republiki Sloveniji niti v odnosih z njo. Ne nazadnje pa krovna izjava, da je "Republika Slovenija zainteresirana, da se osebam slovenskega porekla, ki imajo aktivno vez s Slovenijo in ki to želijo, omogoči pridobitev slovenskega državljanstva". Zavedamo se dejstva, da smo uvrščeni v kategorijo: - "Slovenci na področju bivše Jugoslavije" in da smo okarakterizirani s pojasnilom: "Gre za Slovence, ki so z razpadom Jugoslavije čez noč postali državljani drugih držav in katerih trenutno glavna problematika je pridobitev slovenskega državljanstva ter ohranitev slovenskega jezika in kulture na področju, kjer je delovanje demokratičnih institucij še vedno težavno." Sprašujemo se, ali so pristojni organi odločanju o sprejemu upoštevali "načelo specifičnega pristopa do posamezne slovenske skupnosti, kot izhaja iz Resolucije - ReOSPS, oz. upoštevanja različnosti dejanskega stanja, okoliščin, razmer, navad in drugih dejavnikov, ki se za Slovence po svetu od kraja do kraja razlikujejo".

Menimo, da je način pridobitve državljanstva po rodu, ki ga v svoji pristni obliki poznajo številne države v svetu, v Slovenski zakonodaji popolnoma modificiran s predpogoji, kot so državljanstvo staršev, ali naselitev v Republiki Sloveniji. Kaj narediti v primerih ko starši slovenskega rodu niso doživeli osamosvojitve Slovenije? Prav tako predpogoj in obveza, da novi državljani mora živeti v Sloveniji praktično pomeni, da slovenski rod - druge in tretje generacije - mora (po zakonu) odumreti. Menimo, da to vsekakor ni nacionalni interes Slovenije. Veliko število Slovencev se čuti odvrženo s strani matice, ki jih ni podprla v pomembnem trenutku. V pogojih izjemne revščine, v kateri živi veliko število naših članov, bi bilo nesprejemljivo, da z napačno oceno zmanjšamo nekogaršnjo možnost za pridobitev slovenskega državljanstva.

F. Mibelič: Risba

Mnogim je to upanje in pot k drugačnemu, za večino boljšemu življenju. Vsa Slovenska društva v SČG zaradi tega opozarjajo in prosijo pristojne organe, da upoštevajo načela sprejete Resolucije. Naj vas spomnimo, da nas je Slovencev v Srbiji le okoli 5.000 in ne dovolite, da se zgodi ravno tisto, kar Resolucija poudarja, in sicer, "da so Slovenci, ki živijo zunaj skupnega slovenskega kulturnega prostora obsojeni na asimilacijo in izginotje. Njihova kritična masa namreč nikjer ni tolikšna, da bi jim omogočila dolgoročno etnično in kulturno preživetje, kjer je delovanje demokratičnih institucij še vedno težavno".

Bodimo realni in se zavedajmo, da smo Slovenci številčno majhni narod, ki žal izumira in je zato v nacionalnem interesu, da se v slovensko državljanstvo sprejmejo vsi, ki želijo ostati Slovenci.

Društvo Slovencev "Kredarica", Novi Sad
Društvo Slovencev "Planika", Zrenjanin
Društvo Slovencev "Triglav", Subotica
Društvo Slovencev "Sava", Beograd
Društvo Slovenaca "Kula", Vršac
Slovenska kulturna skupnost "France Prešern", Niš
Slovenska kulturna skupnost "Jernej Kopitar", Kragujevac

**Vljudno prosimo vse člane,
ki niso priložili potrebne
dokumentacije ali niso
plačali članarine za leto
2003, 2004 in 2005, da to
storijo najpozneje do 28.
februarja 2006.**

SVEČANOST OB DNEVU DRUŠTVA SLOVENCEV SAVA V BEOGRADU

S primernim programom je Društvo Slovencev Sava v Beogradu svečano praznovalo 23. junij, Dan Društva. Predsednik skupščine, Vladimir Žnidarčič, je vsem čestital ta jubilej - štiri leta od ustanovitve Društva, s krajšo predstavitevjo dosedanjih rezultatov in z odkritimi željami, da se Društvo iz leta v leto širi in veča, da vezi z matico in drugimi društvi Slovencev postanejo še trdnješe in rodovitnejše. Ob obujanju spominov je sledila še kratka predstavitev utemeljitve Društva Sava. V srcih vseh Slovencev ter njihovih potomcev po vsej Srbiji in Črni gori je dolgo tlela misel, da se združijo in organizirajo svoje združenje - Društvo Slovencev v Beogradu. Do uresničevanja ideje je prišlo na iniciativnem srečanju dne 17. maja 2001 v dvorani Selezianske fare Svetega Josipa delavca na Karaburmi.

Po enem mesecu, 23. junija 2001 je bila utemeljitvena Skupščina društva Sava v Beogradu, v prisotnosti 21 utemeljiteljev, in sicer: Šuster Aleksandar, Jakoš Slobodan, Jozić Jožefa, Milovanović Pavla, Jovanović Marija, Hajdinjak Branislav, Sabo Anica, Penhofer Ana, Šumenković Evgenija, Pucelj Milan, Pucelj Branko, Pucelj Ludvik, Debeljak Ivan- Nino, Matejić Jasna (Kragujevac), Šuster Nenad

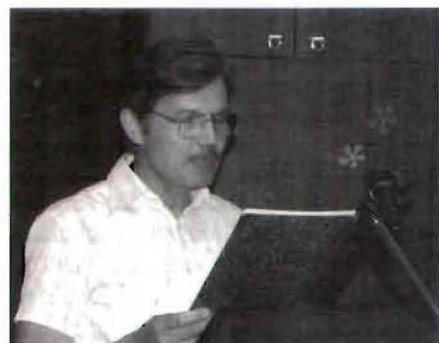
(Kragujevac), Pavlić Jožefina (Aleksinački rudnik), Tomić Judita (Niš), Stević Lidija (Kragujevac), Jevtić Mirjana (Šabac), Jevtić Marija (Šabac) in Jevtić Milan (Šabac). Za Društvo Slovencev v Beogradu je izbrano ime Sava, ker reka Sava teče od Slovenije do Srbije in Črne gore in jih povezuje. Na skupščini je tudi sprejeta odločba o utemeljitvi Društva in je sprejet Statut. Sledi registracija Društva, potem pa so na rednih letnih skupščinah, I, II, III in IV sprejete spremembe in dopolnila Statuta ter Poslovnik skupščine Društva. Datum 23. junij je enoglasno sprejet za Dan Društva.

Na Svečani akademiji so referate prebrali Pavle Jović, dr. pharm. - Slovenija naša domovina, Tanja Gerić - Delo in cilji društva Sava ter Ivan Debeljak - Narodna pesem in njen pomen.

V umetniškem delu programa so prisotne navdušili godalni kvartet Kantabile, v katerem nastopajo vrhunski beograjski umetniki - člani našega Društva ter kvartet Sava, utemeljen l. 2001, ki ga ravno tako tvorijo člani Društva Sava.

Praznovanje je končano s coctailom in druženjem.

Vladimir Žnidarčič

INTERVJU – Aleksandar Gruden

V okviru Biltena je ustanovljena tudi rubrika „Intervju“. V vsaki številki bomo intervjuvali nekega člana. To bodo osebnosti, ki so na različne načine vplivale na oblikovanje Društva, potem tisti, ki aktivno sodelujejo v njegovem delu, ali na katerikoli drug način pozitivno delujejo v interesu Društva.

Aleksandar Gruden sodi med med tiste redne člane Društva Sava, ki nesebično podpirajo njegov obstoj in razvoj. Prebivalci Beograda ga poznajo kot igralca in direktorja Ateljeja 212, Društvo pa je na to dejstvo zelo ponosno. Zahvaljujoč njemu Društvo Sava redno dobiva vstopnice za predstave, ki so na rednem repertoarju gledališča. Vsako gostovanje ansambla iz Slovenije, ki ga organizira to gledališče, je priložnost, da v dvorano vstopi tudi večje število članov Društva Sava in si predstavijo ogleda. Za vstopnice redno poskrbi gospod Gruden.

S številno in razvito družino Gruden so se bralci seznanili v okviru prispevka objavljenega v Biltenu društva. Izbijate iz družine, ki je na več načinov zaznamovala ne le življenje Beograda, temveč tudi številnih drugih okolij. Kako gledate na okoliščino, da je vaša, tako ugledna družina, po rodu iz Slovenije, kako pa Vi osebno doživljate to pripadnost?

Veliko je razlogov, zaradi katerih se nekdo odloči za odhod iz svojega okolja ter se napoti v neke druge, neznane kraje. Naš dedek po materi je leta 1911 iz Češke prišel v Srbijo, tedanji Piemont slovanskih narodov, da bi organiziral SOKO ter idejo sokolstva razvil po celotni zahodni Srbiji - stacioniral se je v Užicu. Oče je, bežeč pred fašizmom iz Nabrežine skupaj z bratom prišel v Srbijo. Najprej v Beograd, potem v Užice. Mati Čehinja in oče Slovenec sta v Užicu dobila dvanajst otrok in sta na nas prenesla del ljubezni in navezanost na ti dve deželi. Od vedno smo praznovali vse praznike, pravoslavne in katoliške, prva pesem, ki sem se jo naučil kot otrok je bila *Sveta noč, blažena noč, use že spi je polnoč...*

Očetova familija, tudi številna, je po ujetništvu delno ostala v Sloveniji in smo pogosto bivali pri njih. V mlajših letih nisem niti čutil, da pripadamo

različnim narodom. Tudi sedaj sem v enaki meri Slovenec, Srb in Čeh, ali pa Jugoslovan-nostalgik

2. Od prvega dne, ko ste pristopili k Društvu ste pokazali interes za njegovo dejavnost. Prisotni ste na skupščinah in prihajate na srečanja, kolikor vam le dopuščajo delovne obveznosti. Kako gledate na dejstvo, da v Beogradu obstaja društvo Slovencev in kako ocenjujete njegovo delo?

2. Mislim, da je iniciativa o ustanavljanju Društva Slovencev bila dobra. Ne zato, da bi se izolirali, temveč, da bi nadaljevali s tistim, kar so naši starši začeli, ohranjanje jezika in tradicije krajev iz katerih so hoteli ali morali oditi. Vsak je v življenju bogatejši za ta segment navezanosti na drugo deželo. Ima širše vidike. Je bolj tolerantan.

Všeč mi je, da Društvo Sava deluje ravno na tem polju, na ohranjanju jezika, na ohranjanju tradicije, naj bo to glasba, kulinarika, domači običaji, kar ohranja stik s starim krajem.

S svojim poklicnim angažiranjem ste se uvrstili v krog pomembnih osebnosti iz kulturnega in javnega življenja glavnega mesta Srbije. To je razlog, zakaj Vas je predsedstvo Društva imenovalo za kandidata za elektorja ustanovitvene skupščine slovenskega nacionalnega sveta. Idejo ustanavljanja nacionalnega sveta je podprla tudi skupščina Društva. Kako Vi gledate na to obliko institucionalnega organiziranja Slovencev?

Povezovanje Društev Slovencev, ki delujejo po mestih v Srbiji je normalna

želja vseh. Nekateri interesi so splošni, se ne morejo rešiti lokalni ravni. Logično je, in to ne bi bila izjema, ustanavljanje Nacionalnega sveta, ki bi pomagal pri navezovanju stikov in reševanju problemov, tako slovenski skupnosti, kakor vsakemu njenemu članu, ter istočasno državi v kateri živimo in iz latere potekajo naše korenine.

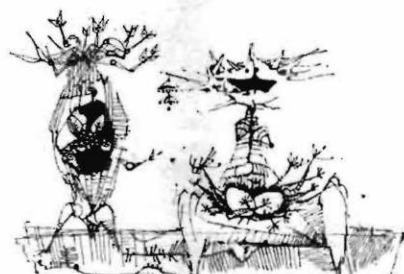
Pričakujemo, da bo ta številka Biltena izšla pred božičnimi in novoletnimi prazniki. Prosim Vas, da našim članom sporočite voščilo za prihajajoče praznike.

V letih, ko sta zdravje in sreča najbolj pomembna, vsem članom Društva, pa tudi vsem, ki berejo naš Biltene, predvsem želim veliko zdravja in sreče, v svojem imenu ter v imenu Gledališča Atelje 212 pa vsem čestitam božične in novoletne praznike z željo, da bi jih čim lepše preživeli.

Pogovor vodila
Anica Sabo

Spoštovani!
Nagovarjam tiste, ki iz kakršnegakoli razloga še niso plačali članarine. Mislim, da ni potrebno posebej govoriti kaj materialna sredstva pomenijo za obstoj Društva. Predsedništvo si maksimalno prizadeva, da ta sredstva priskrbi z različnih strani. Seveda se ni realno vedno zanašati samo na nekoga drugega. Moramo tudi sami narediti vse, kar je v naši moči, da društvo, ki mu pripadamo, obstane. Zato vas najprijazneje prosim, da neizogibno in v najkrajšem roku plačate svoje dolgove.

Hvala za sodelovanje,
pristrčno vaš predsednik
Vladimir Uršič

F. Mihelič: Risba

PROJEKTI 2006

PROJEKT: IZDELAVA IN POSTAVLJANJE WEB PORTALA DRUŠTVA SLOVENCEV "SAVA" V BEOGRADU

Avtor in vodja projekta: STEPANČIĆ IGOR

Sodelujoči v projektu: ANICA SABO, VLADIMIR URŠIČ, MAJA ĐUKANOVIĆ

Ostali sodelujoči: STEPANČIĆ IRENA

OPIS PROJEKTA:

Po štirih letih od začetka delovanja in izdajanja Biltena, se je Društvo odločilo oglasiti tudi po elektronskem mediju. Kot

najpogosteje uporabljan in najsodobnejši, ki je dostopen širokemu občinstvu, je izbran Internet. Izdelave Web predstavitev in registracije domene se je Društvo Sava lotilo zelo resno in je izdelavo prepustilo skupini strokonjakov - članov Društva. Grafično in likovno rešitev so dokončali oktobra 2005, novembra pa so začeli z izdelavo besedil in drugih vsebin Web predstavitev ter z iskanjem ustreznega providerja, ki bi zagotovil Web hosting za predstavitev Društva. Za načrtovano delo so nujna finančna sredstva, katera Društvo ne more zagotoviti iz svojih rednih dohodkov. Strukturira stroškov je predstavljena v nadaljevanju. Društvo ocenjuje kot izredno pomembno izdelavo in postavitve te predstavitev, saj bi na ta način članstvo bilo hitreje in učinkoviteje informirano tako o smem društvu, kakor o dejavnostih, ki so vedno bolj številne. Na ta način bi bili povezani tudi z ostalimi društvi Slovencev v zamejstu in po svetu. Mailing lista bi omogočila bolj učinkovit pristop do informacij in obveščanje članov o dejavnostih društva. Vse dejavnosti v zvezi z ažuriranjem vsebin, grafično-likovne rešitve ter vzdrževanje Web predstavitev bi se udeleževali v Društvu, samo za tiste dejavnosti, katerih sami ne moremo uresničiti bi uredili s sodelavci zunaj Društva.

STRUKTURA STROŠKOV:

Izdelava in postavljanje web portala

Registracija domene	100 €	24.000,00 SIT
Aktiviranje servisa	150 €	36.000,00 SIT
Letni najem	400 €	96.000,00 SIT
Snemanje in obdelava fotografij	300 €	72.000,00 SIT
Programiranje baze članov	500 €	120.000,00 SIT
Stroški dostopa do serverju	300 €	72.000,00 SIT
SKUPAJ	1.750 €	420.000,00 SIT

STRUKTURA WEB SERVERJA:

Prostor na disku	50 MB
Mesečni pretok	50 GB
Apache	+
CGI	+
SSI	+
Perl	+
FPE	+
File manager	+
Backup/Restore	+
POP3 + Imap	+
SMTP	+
Analog	+
Webalizer	+
Majordomo	+
Vacation	+
Webmail	+
MySQL	+
FTP	+
PHP	+
Spam filtriranje	+
Anti-Virus zaščita	+

Igor Stepančić

PROJEKT: PREŠERNOV DAN V DRUŠTVU SLOVENCEV SAVA

V Društvu Slovencev Sava iz Beograda, SČG, je zelo razvita kulturna dejavnost in obstaja veliko zanimanje med mladimi za slovenski jezik in kulturo. Zato so prireditve, ki jih Društvo organizira ob Prešernovem dnevu med najbolj obiskanimi. Dosedanje prireditve so k sodelovanju pritegnile veliko število mladih slovenskega rodu, ki so ob takih priložnostih veliko izvedeli o slovenski književnosti, kulturi ter izpopolnili svoje jezikovno znanje.

Ob Prešernovem dnevu 2006 bomo v Društvu izvedli novo skladbo, ki jo je napisala podpredsednica našega Društva, prof. Anica Sabo. Gre za drugo po vrsti umetniško stvaritev, ki jo je prof. Sabo napisala na Prešernove verze, izvajajo pa jo mladi člani našega Društva. Ob teh osrednjih glasbenih točkah smo pripravili bogat literarni program, ki veliko prispeva k utrjevanju vezi naših številnih mladih članov z domovino ter bogastvom njenih književnih dosežkov.

Vsakoletna praznovanja Prešernovega dne načrtno seznanjajo člane Društva Slovencev Sava s slovensko kulturo in predvsem književnostjo ter z izbrano knjižno slovenščino.

PROJEKT PREŠERNOV DAN 2006

Vrsta dejavnosti: Prireditev v Društvu Slovencev "Sava"
 Naslov: Prešernov dan 2006
 Avtor/nosilec: Anica Sabo in Maja Đukanović
 Pričetek del: december 2005
 Konec del: februar 2006
 Predvideni čas nakazila: februar 2006

Finančna zgradba - stroški

Vrsta stroška Višina stroška (tuja valuta preračunana v SIT)

1. Najem prostorov za prireditev	20.000,00 din	56.000,00 SIT
2. Najem kostumov	7.000,00 din	19.600,00 SIT
3. Scenografija	7.000,00 din	19.600,00 SIT
4. Tiskanje programov	3.000,00 din	8.400,00 SIT
5. Fotokopiranje materialov	4.000,00 din	11.200,00 SIT
6. Intelektualne storitve	20.000,00 din	56.000,00 SIT
7. Reprezentanca	20.000,00 din	56.000,00 SIT
Skupaj:		226.800,00 SIT

Maja Đukanović

Anica Sabo

SKUPNI PROJEKT: "IV KONCERT SLOVENSkih PESMI IN POEZIJE" V NOVEM SADU

Vrsta dejavnosti: Skupni koncert vseh slovenskih društev v SČG v Novem Sadu
 Naslov: IV Koncert Slovenske pesmi in poezije 2006
 Avtor/nosilec: Društvo Slovencev "Kredarica", Novi Sad, Društvo Slovencev "Sava", Beograd, Društvo Slovencev "Planika", Zrenjanin, Društvo Slovencev "Triglav", Subotica, Slovenska kulturna skupnost "France Prešeren", Niš in druga društva
 Pričetek del: januar 2006
 Konec del: oktober/november 2006
 Predvideni čas nakazila: februar 2006

Finančna zgradba - stroški

Vrsta stroška Višina stroška (tuja valuta preračunana v SIT)

1. Avtobusni prevoz udeležencev na relaciji Beograd - Novi Sad - Beograd	22.000,00 din	61.600,00 SIT
2. Najem inštrumentov	9.000,00 din	25.200,00 SIT
Skupaj:		86.800,00 SIT

SKUPNI PROJEKT: KONCERT OKTETA "VRH" V BEOGRADU

Vrsta dejavnosti: Koncert Okteta "VRH", Preserje 93, 5295 Branik, Slovenija v Beogradu
 Naslov: Koncert Okteta "VRH", Branik
 Avtor/nosilec: Društvo Slovencev "Sava", Beograd v sodelovanju z Oktetom VRH iz Branika, Slovenija
 Pričetek del: januar 2006
 Konec del: april/maj 2006
 Predvideni čas nakazila: januar 2006

Finančna zgradba - stroški

Vrsta stroška Višina stroška (tuja valuta preračunana v SIT)

Namestitev	750,00 EUR	62.250,00 DIN	182.700,00 SIT
Najem dvorane	500,00 EUR	43.500,00 DIN	121.800,00 SIT
Društveni večer	200,00 EUR	17.400,00 DIN	48.720,00 SIT
Skupaj:	1.450,00 EUR	123.150,00 DIN	353.220,00 SIT

Vladimir Uršič

MIKLAVŽ

Otroke, ki obiskujejo dopolnilni pouk slovensčine je tudi letos obiskal Miklavž. Pričakali smo ga kar v učilnici, ki smo jo za to priložnost posebno okrasili. Lani so za otroke študenti iz Društva Sava pripravili lutkovno predstavo, letos pa so otroci sami Miklavžu pokazali kaj znajo.

Anica Sabo jih je pripravila, Marija Družijanić pa spremljala na klaviaturah, ko so zapeli pesem o Miklavžu. Dokler so peli Siničko, jih je na kitari spremljal tudi Matija Đukanović.

Recitirale so najprej Ana in Nina Mihelić skupaj z Ano Kadunc. Potem so nastopili Ivan Kadunc, Konstantin Kirovski, Mina Jocić in Matija Đukanović, Pavle in Nikola Slijepčević ter na koncu Luka Pandurov. Z nami so bili tudi Petar Slijepčević, Simeon Kirovski, Petar Trkmić, dveletni Vasilije ter Jaša Jančar iz nove, četrtkove skupine.

Miklavž je otrokom podaril skromna darilca, babica Sonja Slijepčević pa je prispevala parkeljne iz testa. Po programu smo se posladkali z dobrotami, ki so jih prinesli starši in stari straši. Pristrčno se zahvaljujemo babici Jožefi Stefanović, ki je, tako kot vedno, prinesla svoje slastne rogljiče, čeprav je njen vnuk Mirko Družijanić ostal doma zaradi ošpic.

Posebna zahvala velja staršem, ki so sodelovali v različnih oblikah proslave Miklavža: Nikoleti Slijepčević, Jadranki Šturm-Kocjan, Vladu Miheliću, Mihailu Kaduncu, gospodu Trkmiću ter Tomi Jakošu. Že četrto leto je bil izjemen v svoji vlogi Aleksandar Vojinović.

Upamo, da bodo naslednje leto v pričakovanju Miklavža sodelovali tudi drugi otroci iz Društva Sava in da bo njegov prihod organiziral novoustanovljen odbor za kulturo.

Maja Đukanović

POD IDRİJO

Spoznavanje s Slovenijo vas kmalu pripelje v Idrijo. Ljudje vam bodo priporočali, da jo obiščete zaradi različnih sebičnih razlogov: eni imajo radi naravo, drugi dobro hrano, tukaj se bodo našli zaljubljeni v umetnost, znanost, zgodovino... Zelo veliko zgodb se je zbralo tukaj, da bi bilo povedano. A je to res samo naključje?

Mesto vam bo odkrilo Gewerkenegg (idrijski grad), idrijsko kamšt (vodno kolo), mestni muzej (najboljši tehnični muzej v Evropi leta 1997), prvo slovensko realko, čipkarsko šolo in žlikrofe. Če poskušate oditi, vas bo Idrija zadržala v okolici s partizansko

bolnišnico "Franja" pri Cerкну, tiskarno na Vojskem in čudovito naravo, na primer z Divjim jezerom ali krajinskim parkom Zgornja Idrija. Toda eno reč boste morali odkriti sami.

Vsaka med temi zgodbami se začne na isti točki, globoko pod Idrijo, v njenih rudnikih. Imeli boste priložnost, da skozi Antonijev rov vstopite v dušo Idrije in jo spoznate. Na začetku, v prizivnici, v kateri se zberejo rudarji preden pojdejo v jamo, boste dobili zeleno rudarsko obleko in čelado. Tu boste tudi pogledali film o 500 let starem rudniku živega srebra. Potem z izkušenim vodnikom stopite v podzemeljsko kapelico 'Sv. Trojice in nadaljujete še bolj globoko v jamo...

Morda tuneli izkrivljajo zvok, in zato vse kar slišite spodaj ima drugačen smisel? Sem so se skozi stoletja spuščali idrijski rudarji, kljub temu, da so vedeli, da je živo srebro strupeno. In res obstaja palček, ki pomaga rudarjem, ko so dobri z njim. In res kapljica živega srebra izgleda, kot da vse to ima smisel...

Ko boste izstopili na svetlobo, in vam sonce dovoli, da zopet odprete oči, bo nenadoma Idrija izgledala drugače. Spomnite se sedaj tehničnega muzeja, pomislite sedaj na gospe, katere klekljajo, in poslušajte zopet vsakega Idrijčana, kako s svojo usodo pripoveduje o rudniku...

Lovro Ilijašić

41. SEMINAR SLOVENSKEGA JEZIKA, LITERATURE IN KULTURE

Junija meseca sta na naslov društva "Sava" v Beogradu prispeli dve štipendiji za Seminar slovenskega jezika, literature in kulture - ena iz Ministrstva za kulturo in ena s Filozofske fakultete v Ljubljani. Zainteresiranih je bilo veliko, predvsem članov Prevajalske skupine v okviru dopolnilnega pouka slovenščine, žal pa štipendij ni bilo dovolj za vse. To leto sta se na pot odpravili Irena Kužnik in Dina Tomić, obe študentki Filološke fakultete v Beogradu.

Seminar je potekal od 4. do 15. julija na Filozofski fakulteti v Ljubljani. Dopoldne je bilo delavno - vsak dan smo imeli organizirane tečaje, lektorate, predavanja in okrogle mize. Niti popoldne ni bilo nikakor dolgočasno - organizatorji so si izmislili različne programe: gledališko delavnico in filmsko projekcijo, športno popoldne, literarnozgodovinski in umetnostnozgodovinski sprehod po Ljubljani, ogled etnografskega muzeja. Zvečer smo lahko šli na literarni večer ali koncert, ponavadi pa smo se sprehajali po Ljubljani ali se družili pred Dijaškim domom "Ivan Cankar", v katerem smo tudi spali.

S temo letošnjega seminarja - Večkulturnost - so večinoma bile v zvezi teme predavanj. Z večkulturnostjo smo se ukvarjali tudi na lektoratih, Irena v splošni, Dina pa v jezikoslovni izpopolnjevalni skupini. Splošna skupina se ukvarjala predvsem s slovensko kulturo, jezikoslovna pa z dijalektologijo in slovenskim jezikom v zamejstvu in po svetu. Obiskali smo tudi vse jezikoslovne oddelke Slovenske akademije znanosti in umetnosti.

Posebno dragocen je za naju bil izbirni tečaj "Slovenščina kot drugi/tuji jezik", kajti sva veliko zvedeli o virih za učenje slovenščine in o ocenjevanju svoje in tuje zmožnosti v slovenskem jeziku.

Najlepši del seminarja je vsekakor bila ekskurzija v večkulturno slovensko Istro. S tremi autobusi smo se odpeljali najprej do Socerba, odkoder je lep razgled na celo Slovensko primorje, Trst, Dolino in Tržič. Potem smo šli na sprehod po Kopru in po Izoli, ter na kopanje v Simonov zaliv. Po kopanju smo se poslovili od morja, ker so nas v kraški vasi Kubeđu čakale raznovrstne kmečke dobrote. Ko smo se lepo in po domače najedli in napili, smo z veseljem obiskali vaško šagro - smo na veselici plesali in peli.

V takem vzdušju smo prišli tudi do konca seminarja, do podelitve spričeval v Gradu Kodeljevu. Prišli so nam zaploskat še najini prijatelji iz društva "Sava", potem pa smo se vsi skupaj veselili. Gledali smo Shakespearejevo Komedijo zmešnjav in poslušali koncert skupine Olivija.

Seminar slovenskega jezika, literature in kulture je

vsekakor eden najboljših načinov spoznavanja slovenskosti - z živim stikom s slovensko besedo in kulturo, z izmenjavo izkušenj z drugimi ljudmi ki se učijo slovenščino, skratka s samim bivanjem v Sloveniji. Medve z Ireno sva se lahko ogromno naučili, in sva se. Upam da bodo še drugi imeli tako lepo priložnost učiti se, saj bi se sama rada udeležila seminarja še kdaj.

Dina Tomić

CVIČKARIJA PA TAKA

Julija smo Irena Kužnik, Marko Kužnik in jaz bili udeleženci Šole za razvijanje prostovoljnega dela v Novem mestu. Meni je to še posebej bilo pomembno, ker so moji predniki s tega dela Slovenije.

Vsakič, ko grem v Slovenijo, se potrdi moja misel, da je Slovenija ena med lepšimi deželami. Vsa ta polja, gozdovi, ljubke majhne hišice, veseli ljudje in seveda... cviček. Poleg izvajanja prostovoljnega dela, smo izvajali tudi prostovoljno pitje cvička... Še hvala Bogu, da smo Dolenjci, sicer bi kar težko šlo. Imeli smo veliko sreče, da smo spoznali veliko dobrih ljudi. Zaradi nesebične pomoči in ljubeznivosti organizatorjev sem imel priložnost, prvič v življenju (v mojo sramoto) pogledati vinograde in kleti, dolenjskih domačinov. Počutil sem se kot da sem v pravljici. Stare mokre stene prijetno nizka temperatura (ki je še posebej ustrezal kakor je zunaj bilo 35C), veliki sodi,

odličen vonj kislega vina in rdeč nasmejan obraz domačina. Sledila je zgodba o kleti (kako so je delali in koliko so vinca pri tem porabili) ter zgodba o vinu (katere sorte so potrebne za cviček in ostalo). Seveda mi med tem časom sploh niso dovolili, da bi bil kozarec prazen in so mi ves čas natakali vino.

Pred hišo dolenjskega gospodarja pa obvezno stoji terasa, na njej miza, na mizici pa odlična domača klobasa neverjetnega okusa, kos kruha, malo čebulice in seveda cviček. Za mizo pa so sedeli sosede in veselo peli stare domače pesmi, ter ves čas nazdravljali. Cvičkarija, ni kaj, sem si mislil. Čeprav smo se tudi na seminarju veliko tega naučili in osposobili za marsikaj, sem prvič videl in spoznal kult cvička pri Dolenjcih. Načrti so naslednji: čimprej se vrnem gor in si naredim majhno hiško z veliko kletjo, zasadim vinograd in čez par let bomo vsak dan imel cvičkarijo.

Vabljeni!

Aleksandar Vojinović

MLADI IZ DRUŠTVA SAVA NA OBISKU V LJUBLJANI

Meseca julija, ko je v Beogradu precej opustelo, poletne vročine pa so na vrhuncu, se je skupina učencev šole slovenskega jezika odločila, da obiše Ljubljano. To so bili mlajši učenci, naši cicibani in najstniki, ki so se napotili v Poletno šolo slovenskega jezika in tisti, ki so v organizaciji Slovenskega svetovnega kongresa, krenili na kampiranje. Starši so se odločili, da podprejo želje otrok in jim omogočijo, da pred odhodom v šolo, bliže in vsebinsko spoznajo slovensko prestolnico.

Tridnevno bivanje v Ljubljani je bila zamisel učiteljice dopolnilnega pouka slovenskega jezika Maje Đukanović, pomoč pri realizaciji te zelo pomembne in predvsem koristne akcije pa je nudila podpredsednica društva Anica Sabo.

Vesela družina kakih desetih članov se je odpravila v Ljubljano. Prenočišče v dijaškem domu Bežigrad je bilo zelo prijetno in udobno, obhod po mestu pa bogat in vsebinski.

Po že prej dogovorjenem načrtu smo najprej obiskali grad. Med obhodom so nam starejši učenci predstavili važnejše dele mesta. Ivo je govoril o Prešernovem trgu, Marko pa o srednjeveški Ljubljani. Adriana, Irena in Marija so predstavile Ljubljanski grad, Plečnikovo Ljubljano in ljubljanske mostove, medtem pa so Ivan, Matija in Luka pazljivo spremljali vse faze razgleda. Še posebej zanimiva je bila vožnja z vlakcem na Ljubljanski grad, film o Ljubljani in nadvse razkošen pogled z najvišjega grajskega stolpa. Vsi so uživali v prelepem pogledu na mestno jedro.

Obisk v firmi Novoforum, katere direktor, Peter Brecl nas je prijazno sprejel, je bil za vse pravo odkritje. Vse so si želeli spoznati brskalniki Najdi.si, ki vsakomur omogoča, da pride do potrebnih informacij na spletu. Sprehodili so se po firmi, spoznali sistem dela in imeli so priliko pogovoriti se z zaposlenimi.

Na splošno zadovoljstvo smo bili gostje gospe Melite Štajner z Ministrstva za šolstvo in šport ter Dragice Motik z Zavoda za šolstvo RS. Skupaj z Mihaelo Knez, lektorico slovenskega jezika, sta se zanimali za naš obisk v Ljubljani, odpeljali sta otroke v picerijo na kosilo in podelili knjige in priročnike za učenje jezika.

Posebno doživetje je bil obisk parka Tivoli. V prelepem naravnem okolju smo imeli priložnost si ogledati razstavo

Portret planeta iz zraka, ki jo je na odprtem prostoru organiziral Inštitut za ekologijo. Prijeten dan v Tivoliju je dopolnila svečana podelitev spričeval slušateljem šole jezika, ki jo je organizirala Filozofska fakulteta. Naša prijateljica Miljana je z izrednim uspehom, kot študentka v najboljši skupini končala dvotedenski tečaj.

Ivo, Matija, Luka in Ivan so z Majo krenili v Tolmin, kamor je prišla tudi Mina, da bi se pridružili ostalim udeležencem šole jezika, skupina, ki pa je ostala, je imela priložnost, da v Ljubljani preživi še en dan. Ta zadnji dan je bil še posebno prijeten, za kar se je potrudila družina Snoj. Andrej Snoj, družinski oče, je eden od iniciatorjev ustanovitve Društva. Njegova angažiranost na samem začetku dela je bila zelo intenzivna, pa smo bili prepričani, da nas ni pozabil niti potem, ko se je preselil z družino v Ljubljano.

Dan smo preživeli na Veliki planini. Vožnja z gondolo in dvosedežnico, hoja po pašnikih, domači mlečni izdelki, ki smo jih poskusili in nadvse prijetna in vesela družba, so bili zadosten razlog, da dan mine v zadovoljstvu medsebojnega druženja, pa tudi žalosti, ker se je obisk Ljubljane iztek.

Marija, Irena, Adriana in Marko so z Anico krenili na Debeli Rtič. Doživetja obeh skupinic so predstavljena v posebnih člankih v tem Biltenu. S seboj so odnesli cel koš prelepih spominov, občutek hvalečnosti do staršev in ustanov, ki so jim ta izlet omogočili in željo, da se v prestolnico Slovenije ponovno vrnejo.

Vsa ta lepa doživetja so nam omogočili donatorji:

Boris Košuta, BiD d.o.o.

Krka, Andrej Klobucar

Merkator, Vladimir Kravčuk

Gorenje, Marko Mrzel

Perutnina Ptuj, Milorad Đokić

Domeko, Zoran Daljević

PMP d.o.o, Ingrid Rabić

Ministrstvo za šolstvo in šport RS

Vsem se iskreno in pristrčno zahvaljujemo!

Anica Sabo

(prevod Marko Pandurov)

KONCERT KOMORNEGA ZBORA *KREDARICA*, DIRIGENTKA SUZANA GROS IN MOŠKEGA KVARTETA *KREDARICA*, UMETNIŠKI VOĐA STEVAN NIKOLIĆ, KLAVIRSKA SPREMLJAVA JOŽEF RITER

Gostovanje zbora Kredarica iz Novega Sada, ki deluje v okviru Društva Slovencev, je organizirano v sodelovanju z Društvom Sava iz Beograda. Gostovanje je uresničeno kot del skupne želje slovenske populacije, ohraniti poznavanje lepote kulturnega bogastva matice Slovenije iz katere izhaja članstvo društev. To je istočasno del sodelovanja, katero bi Društva Slovencev želela pospešiti.

Zbor je utemeljen l. 2000, s ciljem negovanja slovenske pesmi. Zbor sta, po utemeljitvi, najprej vodila Bogdan Đaković in Fedor Prodanov, od l. 2002 pa je na njegovem čelu Suzana Gros, ki je tudi naredila sedanjo sestavo zbora in oblikovala njegov zvok. Na repertoarju so številne štiriglasne skladbe različne stopnje zapletenosti, značaja in razpoloženja. Nastopali so samostojno in v sodelovanju z drugimi zbori, v skoraj vseh dvoranah Novega Sada, na otvoritvah razstav ter mnogih podobnih priložnostih. Pred kratkim so posneli prvi samostojni CD, kar je bil neposredni razlog za njihov prihod.

Dirigentka zbora, Suzana Gros, si je s svojim angažiranjem že priborila mesto pomembne poznavalke zborovskega zvoka. Z zelo sugestivnim in spretnim vodstvom je navdušila vse prisotne. Zelo raznovrstne skladbe so v interpretaciji zbora delovale usklajeno in enotno.

Koncert je organiziran v Katedrali Blažene Djevice Marije. Katedrala je v zadnjih letih prostor, kjer se organizirajo orgelski in komorni koncerti. S prijetnim vzdušjem in dobro akustiko, ta v Beogradu pridobiva vse večji pomen.

Na programu so bila predvsem dela slovenskih avtorjev: Jakoba Aljaža, Jožeta Leskovarja, Emila Adamiča, Miroslava Vilharja, A. M. Slomška, D. Bučarja, Jurija Flejšmana, Kamila Maška, S. V. Avsenika, Davorina Jenka, ki so svojimi navdihnenimi aranžmaji slovenskih narodnih pesmi ter svojimi zelo popularnimi skladbami globoko pretresli vse navzoče. Doprinos v priredbi pesmi je dala tudi Suzana Gros, ki je pokazala odlično obvladovanje z vsemi oblikami zborovskega

delovanja. V dvorani so odmevali zvoki pesmi, ki so spominjale na različne dele rojstne Slovenije. Slišali smo pesmi *Oj, Triglav moj dom, Lipa, Rasti, rasti, rožmarin, Po jezeru, Zdravljicu, Luna sije, Pri farni cerkvi, Večerna, Ave Marija, Kje so tiste stezice, Tam kjer murke cveto, Venček ljudskih, Prelepa Gorenjska, in Slovenija, odkod lepote tvoje*. Nanizane druga za drugo, sugestivno vodene z angažiranim sodelovanjem Suzane Gros, so interpretirane pristno in enostavno.

Vokalni kvartet je izvedel tri pesmi *Veseli hribček, Pleničke je prala in Majolka bod' pozdravljena*. Strnjen repertoar je pokazal, da ta kvartet ima pomembne glasovne možnosti.

Goste smo po končanem koncertu zaprosili za kratke komentarje. Šarmantno in energično dirigentko smo zaprosili za videnje prostora, v katerem je bil koncert ter utemeljitev repertoarja: "Prostor je zelo inspirativen. Zame je ta koncert nova izkušnja. Rada delam na tem programu. Slovenska glasba je zanimiva. Ima ritem, ki prevzema, najbolj zanimiv pa je valčno gibanje. Zahvaljujoč delovanju zboru so mnogi prebivalci Novega Sada izvedeli za Društvo Slovencev. Člani zboru radi prihajajo na vaje in vsi radi pojejo." Stevan Nikolić, ki vodi kvartet, igra na harmoniko in poje v zboru zadovoljno poudarja: "V tem zboru vsi pojejo s srcem. Vzdušje je vedno prijetno, kar se vidi tudi v našem petju. Dvorana prevzema z akustiko, ima širok odmev in zahteva veliko koncentracijo pevcov." Mladi pianist Jožef Riter pravi: "Prišel sem pred dvema letoma po priporočilu in sem ostal do danes. Vsi so veseli in dobre volje. Ljudje s katerimi sodelujem so krasni. Slovenci so me enostavno navdušili".

Po koncertu so člani zboru Kredarica skupaj z občinstvom iz Društva Sava preživeli prijetne trenutke v skupnem druženju. Ob pesmi in pogovoru se je slovo hitro približalo. Ostala je želja, da se skupni trenutki ponovijo.

Anica Sabo

Maksim Gaspari

JEZIKOVNI KOTIČEK

Jezik, jezika, jeziku, jezik, jeziku, z jezikom...

Dva jezika, dveh jezikov, dvema jezikoma, dva jezika, dveh jezikih, z dvema jezikoma

Trije jeziki, treh jezikov, trem jezikom, tri jezika, treh jezikih, s tremi jeziki

Skratka: jezikovni kotiček

Izšel je *Srbsko-slovenski in slovensko-srbski slovar*. Predstavljamo vam par vrstic iz mnenja recenzentov.

Srbsko-slovenski in slovensko-srbski slovar avtorjev Vlada Đukanovića in Maje Đukanović, sodi v slovarje manjšega obsega, tako imenovane osnovne (bazične) dvojezične slovarje. Ravno to dejstvo, da gre za osnovni slovar, je avtorja postavila pred posebno pomembno nalogo določanja osnovne leksike, ki naj bi bila predstavljena v teh slovarjih. Nalogo sta uspešno rešila in je zdaj pred nami sodobno osnovno besedišče slovenskega in srbskega jezika. Okoli 16.000 gesel v obeh smereh vsebuje vse nujne elemente leksikografskega opisa, skupaj z običajno slovnično, naglasno in semantično obdelavo gesla.

Velja spomniti, da se že dolgo čuti potreba po sodobnem slovensko-srbskem slovarju. Vse prejšnje izdaje slovarjev J. Jurančiča ter S. Škerlja, R. Aleksića in V. Latkovića so zdavnaj pošle in zato bo ta dvosmerni slovensko-srbski/srbsko-slovenski slovar izpolnil veliko kulturno praznino. Ni dvoma, da jo bo izpolnil na najboljši možni način in upamo, da bosta avtorja skupaj z založnikom imela moči, da v bližnji prihodnosti skupaj izdelajo in izdajo veliko obsežnejši slovar, čigar kulturna funkcija bo veliko širša, kot funkcija nujnega, toda vseeno osnovnega slovarja.

(Iz recenzije: prof. dr. Egon Fekete)

Oba slovarja, ki med obravnavanima jezikoma izhajata kot prva, saj je bila srbsčina prej upoštevana v srbohrvaščini, sta manjšega obsega. Gesla poleg klasičnih slovarskih sestavin, značilnih za dvojezično slovaropisje v slovarjih tega obsega - iztočnica, morebitna stranska slovarska oblika, slovnični podatek in prevedek -, vsebujejo ponekod še ponazarjalne primere, kočljivejše prevedke in kulturološke komentarje. Kjer se obliki (po goli črki, ne po naglasu ali izgovoru) in osnovna pomena v obeh jezikih ne razlikujeta (zaradi sorodnosti obeh jezikov in zaradi istopomenskih izposojenk je to sorazmerno pogosto), prevedek sploh ni zapisan, da ne bi prišlo do istorečnosti tipa "srbsko *vlaga* je slovensko *vlaga*", kar je dobra rešitev, ki je izvedljiva le v slovarjih manjšega obsega. Zaradi velike sorodnosti obeh jezikov (slovenščini je po podobnosti najbližji knjižni jezik hrvaščina, takoj za njo pa je srbsčina) je zelo koristen podatek tudi podčrtava iztočnic, ki jih jezikoslovje šteje med prevajalčeve lažne prijatelje: osnovna pisna oblika besed je v obeh jezikih ista, kar lahko zavaja, pomena pa sta različna (npr. srbsko *rob* ni slovensko *rob*, ampak slovensko *suženj*, in slovensko *rob* ni srbsko *rob*, ampak srbsko *rub* ali *ivica*). To lahko povzroča težave uporabnikom v obeh jezikih, v obravnavanih slovarjih pa je poudarjeno na lahkoten način in brez posebne obremenitve sestave gesla in besedila slovarja.

(Iz recenzije: dr. Peter Weiss)

III. KONCERT SLOVENSКИH PESMI IN POEZIJE

Novi Sad, 24.11.2005

Na povabilo Društva Slovencev Kredarica iz Novega Sada smo se člani Društva Slovencev Sava iz Beograda odzvali in 24. novembra 2005 odpotovali na srečanje Društev Slovencev iz Srbije v Novi Sad. Pred koncertom nas je v lepi in prijetni dvorani Sinagoge pozdravil in na kratko nagovoril g. Albert Kužner, predsednik Društva Slovencev Kredarica iz Novega Sada.

Najprej je nastopil mešani zbor gostiteljev, Društva Slovencev Kredarica z nekoliko znanih pesmi: *Oj Triglav moj dom*, *Lipa*, *Kje so tiste stezice*, *Rasti, rasti rožmarin*, *Ave Maria* (Kamil Mašek), in *V tihi noči*. Na klavirju jih je spremljala Dina Šikler, dirigirala pa je Suzana Gros. Po verzih Adi Smolarja *Bognedaj da bi crknu televizor* je nastopil moški kvartet

Kredarica in zapel še *Pleničke je prala* ter *Majolka bod pozdravljena*. Lepo in ubrano petje je popestril odlični vizualni vtis narodnih noš.

Društvo Slovencev Triglav iz Subotice se je predstavilo s tremi pesmi: *Po jezeru*, *Surjevanje* in *Pozimi pa rožice ne cveto*. Za njimi so nastopili novosadski fantje, Dragan Ranitovic na harmoniki in Jovan Ranitovic za klavirjem, ki so zaigrali *Valček Albina Fakina* in *April P.I. Čajkovskega*.

Društvo Slovencev Planika iz Zrenjanina, pod vodstvom Daniele Avram, se je predstavilo s tremi pesmi. Najprej so zapeli *Iz zemlje gre trsek*, za tem *Kje so tiste stezice* in izvorno pesem *Prleteše lastavice*. Sledil je *Impropti* Fr. Schuberta, ki ga je zelo vneto zaigrala na klavirju Minea Marton, iz Subotice.

Posebno prijetno presenečenje je bil prvi nsstop najmlajše Slovenske kulturne skupnosti France Prešeren iz Niša. Komorni zbor France Prešeren je pod vodstvom prof. Slobodana Kodele zapel nekoliko pesmi: *Zdravljico*, *Tam kjer murke cveto*, *Ko so*

fantje proti vasi šli, *Po jezeru bliz Triglavu* in *Prelepa Gorenjska*. Srečanje se je nadaljevalo z verzji Andreja Šifrerja *Zobobluz* katere je recitirala Lidija Petrov iz društva Kredarica.

Društvo Slovencev Sava iz Beograda je najprej zastopal na diatonični harmoniki Ivan Debeljak st., ki je zapel staro ljudsko pesem: *Pomlad' spet lušno je*, potem pa je kvartet Sava zapel dve umetniški pesmi: *O mraku* Gustava Ipavca in *O večerni liri* Vinka Vodopivca pod taktirko Zlatana Vaude. Solist je bil bariton Branko Pucelj. Petje je bilo zelo lepo in občutno. Na to pa sta oče Janko in hčerka Željka Antolič zapela: *Potepanje s harmoniko* in *Cveteli so beli kostanji*. Njuno petje ter igranje

Janka Antolica na harmoniki je bilo zelo lepo, ubrano in tenkočutno.

Na koncu srečanja je spet zapel komorni mešani zbor Kradarica iz Novega Sada. Ob klavirski spremljavi Dine Šiklar in harmoniki Stevana Nikolica so zapeli *Venček ljudskih, Tam kjer murke cveto, Prelepa Gorenjska in Slovenija, od kod lepote tvoje*.

Program je tekoče in lepo vodila ga. Sinka Lukan, ki je vsako skupino na kratko predstavila.

Polni lepih vtisov smo se po koncertu vsi udeleženci in gostje zbrali v prostorih Judovske Občine, kjer so nas prijazni gostitelji postregli s pecivom in pijačo. Tu smo prenovili stara poznanstva in ustvarili tudi nove stike.

Ludvik Pucelj

Vtisi iz Poletne šole: POTOVANJE Z LADJO

V Tolminu smo šli na izlet z ladjo po reki Tolminki. Neje nam je dal denar, ki je bil pri njem, da si kupimo hrano in pijačo. Jaz sem naročil dve kokti in dve porciji pomfrita. Na ladji nam je kapitan povedal zgodbo s skoraj srečnim koncem. Zmaj je zaprl princezo v veliko votlino. Princeza je jokala tako močno, da so njene solze napolnile jezero. Pameten princ je slišal princezin jok. Princ je odsekal zmaju glavo. Kri, ki je tekla je pobarvala jezersko vodo v zeleno. Rešil je princezo in se je poročil z njo. Ko je rekel "da", se je princeza spremenila v zmaja, a princ v copato. Ko je kapitan končal zgodbo sta se poročila tudi Almir in Marina iz starejše skupine. Kapitan nam je dovolil, da se igramo z ladijsko sireno. Na ladji mi je bilo zelo všeč.

Luka Pandurov, 11 let

POLETJE V POLETNI ŠOLI

Poleti se zdi, da leto teče počasneje, zato je časa dovolj tudi za počitnice. Poletju nato sledi jesen, čas obujanja spominov, kje in kako smo preživeli poletje. Tudi jaz sem, kot večina nas, letos obiskala Slovenijo, ampak je moj obisk tokrat bil malo drugačen kot ponavadi.

Od 3.7. do 16.7. sem se udeležila Poletne šole slovenskega jezika, katero vsako leto organizira Filozofska fakulteta Univerze v Ljubljani. Dva tedna sem bila na razburljivem potovanju po slovenskem jeziku. Skupaj s svojimi sopotniki, ki so prihajali iz različnih dežel sveta, me je pot vodila skozi slovnico, dvojino, pravopis in besedni red. Obiskovali smo tudi različne koticke Slovenije, ki so nas vabili v svojo skrivnostno divjino, in so si želeli, da bi košček spomina nanje odnesli s seboj.

Vsak dan so z nami bili naši lektorji, ki so nam veliko pomagali in bili zelo potrpeživi in zanimivi. Da bi vse potekalo v najboljšem redu, so skrbeli tudi asistentje, ki so nam bili dostopni 24 ur na dan. Program je bil zelo raznolik. Poleg pouka, ki smo ga imeli vsak dan dopoldne, smo popoldne imeli organizirane različne dejavnosti. Čeprav je bilo slabo vreme,

smo vsak dan počeli nekaj novega, da bi se vsi dobro počutili. Nekateri, ki so se hoteli več naučiti o kulturi in zgodovini, so šli na ogled Starega mestnega jedra ali ogled Semeniške knjižnice. Lahko so tudi izvedeli nekaj novega o življenju slavnih slovenskih umetnikov kot so Prešeren, Cankar, Trubar, Plečnik. Tisti, ki so se raje ukvarjali s športom so lahko rolari ali igrali odbojko na odbojškem turnirju. Za kreativne je bila rezervirana lončarska delavnica, kjer so sami naredili model za potico, kmečko skledo, ali različite lončke. Katerim je bila všeč glasba, so šli na petje slovenskih pesmi, katerim pa je bil všeč film je šel na TV večere.

To poletje mi bo ostalo v dolgem spominu, zato ker sem izboljšala svojo slovenščino in se naučila precej novega o Sloveniji nasploh ter o drugih deželah in skupaj z novimi prijatelji preživela zelo prijetne in nepozabne čase.

Monika Stojanović

POLETJE NA DEBELEM RTIČU

Tega avgusta smo se Irena, Marija, Marko in Adriana udeležili Tabora slovenskih otrok po svetu, ki je letos organiziran na Debelem Rtiču, na slovenski obali. Tam smo preživeli prelepih 7 dni.

Šli smo na izlete in se kopali vsak dan. Peljali so nas na pokopališče školjk, v Ankaran, obiskali smo Škocjanske jame in se z ladjico peljali do Pirana. V Piranu smo obiskali pomorski muzej in akvarij.

Vsako jutro smo ob 7:50 slišali zvok piščalke in glas Luke Klopčiča, ki je povedal: "Zbor zunaj čez 10 min. In če ob 8:00 nismo bili zunaj, bi za kazen šli telovadit. Popoldan smo se hodili kopat. Zvečer pa smo se dobili na molu in se tam pogovarjali ali peli.

Osrednji in dolgo pričakovani dogodek je bil plavalni maraton "Železna Slovenka in železni Slovenec" Na tekmovanju je bila samo ena punca, in je seveda ona postala Železna Slovenka!!!! Zadnjega dne, po večerji, so fantje imeli nogometno tekmo in so tam seveda zmagali.

Poslovlili smo se brez solz, ampak s trdno obljubo, da se spet srečamo naslednje leto.

Adriana Sabo in Marija Družijanic

PREDSTAVITEV SLOVENSKE KNJIZEVNOSTI

Prireditve, ki jih organiziramo v Društvu Sava, so najprej imele za cilj vzpodbujanje zanimanja mladih za učenje slovenskega jezika, ter njihovo nastopanje v tem jeziku. Veselili smo se vsakega napredka in se ob tem naučili precej slovenskih pesmi in se seznanili z mnogimi običaji ter kulturnimi prvini.

Letos sta Anica Sabo in Maja Đukanović organizirali gostovanje sodobnega slovenskega pisatelja, Bojana Meserka, ki se je našemu Društvu predstavil 4.12.2005 v prostorih pri cerkvi BDM.

Bojan Meserko je avtor velikega števila zgodb ter štirih romanov, istočasno pa je tudi založnik, ki nas je lahko seznanil s trenutnim stanjem v izdajanju knjig v Sloveniji. Prireditvev je odprla skupina deklet, ki je zapela pesem Vlada Kreslina na

Prešernove verze O, Vrba, za ženske vokale in klavir pa jo je priredila Anica Sabo. Janko Brezovar je prebral odlomke iz trilogije Bojana Meserka Sanjališče, Sanjalnica, Senjalca, od katerih je slednji napisan v dvojini. Njegov nastop je navdušil vse prisotne, še najbolj pa samega pisatelja, ki je užival v vsaki izgovorjeni besedi.

Bojan Meserko SANJALIŠČE

Sem, kjerkoli že sem. Edina trditev, ki jo lahko z zagotovostjo branim, ki je utemeljena in neovrgljiva. Imel sem še eno, ki pa sem jo sčasoma uspel ovreči in celo popolnoma priznati za zmotno: sem, kdorkoli že sem. Zanimiva misel, ki pa se mi je že v samem začetku priskutila, kajti takoj se mi je vsilila misel, da je osnova precej na čustveni podlagi in da hote postavlja razlike med kdorkolisi-bodiže. Nahajam se v nekakšnem brezdimenzijskem prostoru, ki ne kaže nikakršnih omejitev, čeprav bi nekje morale biti, in ki ga poznam po vseh skromnih podrobnostih...

Toliko časa sem že tukaj, da sem se navadil na vse. Lahko ležem, kamor hočem, kadar hočem. Ko je dan, je polno dneva, in ko je noč, je polno noči. Nemalokrat se mi zgodi, da po ves dan samo hodim... Hodim in hodim, z menoj se pomika tudi celo okolje. Kilometre in kilometre se pomikamo... a nikamor ne pridem, kot da bi stopical na mestu. Ni razdalje, ki bi jo lahko prešel; je samo premica brez točk A in B, niti določiti si ju ne morem; saj če bi si ju, bi slej kot prej moral priti od A-ja do B-ja... ni razdalj in so neomejene in nedoločljive... neizmerljive... Včasih postopam, dokler se ne stemni; postopam je ustreznejša beseda, ta hip, kot hodim, še najbolje bi bilo označiti to moje gibanje za premikanje... a ne navsezadnje se mi vriva misel, ki je na moč okrutna in je bistvo: stopam... še najbolj blago tolmačenje, ki ga kar rad uporabljam, bi bilo potovanje.

Potovanja niso utrudljiva, od nekaj sem rad potoval. Kamorkoli. Nemara sem končno dopotoval, morda res, morda je tu moje dopotovališče in zdaj potujem skozenj. Morda. Spominjam se, preden sem prišel sem, da sem potoval skozi nekakšno poltemo; ne spominjam se, kakšno je bilo moje prevozno sredstvo: vozilo, plovilo, letalo, lebdilo, plazilo, poganjalo, kovinsko upravljalo... neke vrste premikalo, pač... nekaj četrtega... ne vem... Potovanje se je kar naenkrat končalo... dopotovališče... nato hoja... naprej, nazaj... celo zadenjsko... menjava svetlobe in teme... Kilometre sem prehodil, kilometre in kilometre, tisoče njih. Brez utrujenosti. Je ne poznam - utrujenosti, vsaj v tistem pravem pomenu ne, ko se naveličam popotovati, enostavno sedem in razmišljam ali pa ležem in zaspim.

SANJALNICA

Verjetno sva sklenila tihi sporazum o nevsiljivi navzočnosti in sobivanju. Nekakšen dogovor, da se ne bova videvala, srečevala, motila drug drugega. Prisvojil si je spalnico, jaz sobo, v skupni uporabi sva imela kuhinjo, dnevno sobo, kopalnico in stranišče. Sobi in klet bi prav lahko zasedel nekdo tretji. Pogrešal sem velik ekran, v sobi sem imel prenosni televizor, ampak je bil tudi ta dober. Imela sva približno enak okus pri vseh stvareh. Verjetno se je navzel naših navad preko duha hiše. Postal mi je podoben. Verjetno si postajava podobna v obraz. Sva si hišna

Branje so s klasično glasbo popestrili profesionalni glasbeniki: Anica, Adriana, Imre in Atila Sabo, Nevena Glišić ter Marija Družijanič. Bilo je enkratno!

Med svojo predstavitevijo nam je Bojan Meserko na kratko razložil, kaj so aktualne teme v slovenski književnosti, kaj se prevaja v slovenščino in kaj iz nje. Povedal je, kako se je on odločil za slog svojega pisanja, kako je potekalo nastajanje romana v dvojini ter kakšno je stanje v založništvu.

Po skoraj enournem programu se je živahen pogovor v

dvorani zavlekel do nočnih ur. Lepo bi bilo, če bi se predstavitev slovenskih književnikov nadaljevale, s čimer bi se mogoče vzpodbudilo tudi prevajanje slovenskega leposlovja v srbsčino. Le-to je do 90-ih let bilo intenzivno, v novejšem času pa je žal prišlo nekoliko v drugi plan.

Bojanu Meserku se toplo zahvaljujemo na knjigah, ki jih je podaril knjižnici Društva. Verjamemo, da je knjižni večer mnoge med nami vzpodbudil k branju!

Maja Đukanović

duhova. Premikava se po hiši, sobivava. Nekega dne se bo nekaj zgodilo, da se bova prisiljena srečati. Nedvomno se bova srečala. In to ne bo naključno. Pripravljava se na tisti dan. Samo še ne veva, koliko je odmaknjen. O tistem dnevu ne veva ničesar. Se ga pa bojiva. Vse veva drug o drugem. Vse slutiva drug o drugem. V vmesnem času pa se ne bova morila, ne bova se umorila, ne bova se ogrožala. Samo bova. Odhajava v točno določenih časovnih razmikih vsak po svojih opravkih, to nama je postala samoumevna navada, ki se je drživa. Počasi pospravljava hišo, jo urejava. Postaja pravi dom. Urejen dom. Hiša nama postaja dom. Stvari postavljava tako, da niti ne veva, kdo je kaj kdaj kam postavil. Je nekaj, v čemer se celo dopolnjujeva v takšni meri, da ni prave ločnice... postaviva tako... tako... Za trenutek me je obšla misel, da samo eden od naju pospravlja in ureja, če se nisem natančno spominjal, da sem počel... da sem delal... morda on... Potem nisem več o tem premišljeval. Živela sva tam. Vesel sem, da sem se vrnil domov. Nekega dne se bova srečala. Nekega dne se bom srečal. Ne bom se trudil in skušal izvesti kaj na silo. Prišlo bo samo po sebi. Mnoge stvari pridejo same od sebe, mnoge ne, mnogih ni nikoli. Sva hišna duhova. Sva si hišna duhova. Četudi bi se videla, bi verjetno v tem obdobju ne verjela, namenoma, v obstoj drugega. Lahko da je resnično vse skupaj samo privid in prisluh. Lahko, da onega ni. Nemara celo mene ni. To je smešno in žalosno hkrati. Nihče ne razmišlja, če je.

SENJALCA

Zakaj je neke vrsta vprašalnica, ki je v večini primerov odveč in pravzaprav prav ničesar ne sprašuje. Je čisto navadna skovanka, sestavljena iz petih črk, ki se nenavadno dobro ujemajo in za čuda celo delujejo; je beseda, ki lahko večino ljudi spravi ob pamet, ob živce, seveda le ob primerni količini ponavljanja. Še najbolj značilen primer bi lahko bil tisti enostaven otroški zakaj, ki ne terja ničesar, in mu lahko, otroku, odgovoriš karkoli, ker je njemu samo všeč beseda, pri kateri se starši mučijo, bodisi da preveč natančno bodisi povsem površno odgovorijo in otroci nečakano zakaj sprašujejo še naprej, še preden so starši podali zanje zadovoljiv odgovor. Odgovorijo pa le, ker je bilo s strani otroka zahtevano le kot potreba po njihovi pozornosti. Bolj kot katerakoli druga beseda, ki je po svojem pomenu veliko bolj močna in prepotrebna, pa bi lahko rekla, da je ena takšnih besed prav gotovo kruh. Kruh, beseda, sestavljena iz štirih črk, samo iz štirih črk, povsem navadnih črk, ki bi v svojem nekem drugačnem zaporedju pomenile čisto nekaj drugega ali pa celo nič: krhu, hrku, rkuh, urku, rukh, khur, kurh, rhuk, krhu, urku, hrku, rkuh, urku, rukh, največ, kar bi se dalo, je nekakšen medel medmet uh, če bi besedo razstavljala, ali hu in nemara še kaj; pri zakaj je že takoj prisotna nadležnost: za kaj, kaj za, jaz ... Kruh je veliko manj nadležna beseda kot zakaj. Kruh je pač kruh. To nama je jasno. Ni nama pa jasno, da zakaj deluje in je lahko učinkovito neprijazna: zakaj to, zakaj ono, zakaj tisto, zakaj, zakaj, zakaj, zakaj. Zakaj je pravzaprav neprijazna

beseda, zelo neprijazna beseda, veliko preveč zvedava in mnogo bolj zoprna, kot bi ji lahko človek pripisal, čeravno ima pri različnih ljudeh različna učinek in moč, nehote, ali res, postavlja podrejenost in nadrejenost, kar je lahko razvidno iz naslednje namišljene situacije: zakaj si zamudil?, skorajda enakovreden odgovor bi bil, če odmisliiva tisti pravi ali izmišljeni zakaj te to zanima. Zavedava se moči besede in ravno tako tudi njihovih nemoči, slabosti, šibkosti, pa vendar se nama je ta ena še najbolj utisnila v spomin in pustila na naju vtis, pravzaprav sva šele takrat razmišljala o besedah, ne kar naenkrat, bilo je prisotno verjetno že dlje časa. Tega sva se nemara še najbolj zavedla nedavno, ko sva v gostilni naročila pijačo, sestavljeno pijačo, ki nama je bila povsem logična in razumljiva, naročila sva sok in mineralno vodo. Dve pijači, pomešani med seboj. Gledala sva natakarka in pričakovala, da naju bo vprašal, zakaj. Seveda naju ni, ker se mu je zdelo samoumevno, da midva naročava dve pijači, njemu je bilo tako vseeno, kaj sva naročila, njemu je bil najbolj pomemben najin denar. Lahko bi naju kaj vprašal, nama dal možnost izbire ... Najino naročilo je bilo natančno: sok in mineralna voda, on pa je prinesel sok, pomešan z mineralno vodo. Zakaj? Tukaj je kar naenkrat nastal zakaj. Potem, zakaj ni prinesel v dveh kozarcih. Zatem, zakaj naju ni vprašal. Zakaj, zakaj? Počutila sva se obupno.

SLOVENSKE LJUDSKE PESMI

OB BISTREM POTOKU

Ob bis-trem po - to - ku je mlin, _____ a jaz sem pa

mli - nar - jev sin. _____ Ko mlin - ček ro - po - če in vo - da šum -

lja, sr - ce mi ve - se - lo i - gra, i - gra. Ko mlin - ček ro -

po - če in vo - da šum - lja, sr - ce mi ve - se - lo i - gra. _____

Le teci mi voda lepo
na veliko mlinsko kolo.
Ko kamen vrti se in žito drobi,
že moka se v skrinjo praši.

Če mlinček pri miru bi stal,
bi mlinar in kmet žaloval,
in jokal otrok bi in tožil glasno,
kako je brez kruha hudo.

© 2004 Vladimir Uršič

SLOVENSKE NARODNE JEDI

Predstavljamo slovenske narodne jedi, ki so po etnoloških virih in podatkih sestavni del materialne kulture slovenskega naroda oz. del naše kulturne dediščine. Po nastanku, pomenu in značilnostih, te jedi razlikujemo od danes, pogojno povedano, splošno bolj znanih sodobnih receptov meščanske in internacionalne kuhinje. Neredko so posamezne narodne jedi nastale v zvezi z različnimi ljudskimi običaji in praznovanji. Jedi bodo predstavljene po slovenskih pokrajinah kjer so nastale, kadar je o tem dovolj gotovih krajevnih virov. Prizadevali si bomo v vsakem primeru slediti avtentičnosti receptov, čeprav posamezni tudi ne bi bili popolnoma v skladu s sodobnim zahtevom zdrave prehrane.

Čompe s skuto (Bovško)

Sestavine: 2 kg krompirja, 3/4 do 1 kg skute
Krompir dobro operemo, ga razpolovimo in skuhamo v slani vodi. Kuhanega odcedimo. Ponudimo ga v olupkih. Zraven ponudimo planinsko skuto.

Friko (Tolminsko)

Sestavine: 40 dkg krompirja, 60 dkg sira, 1/2 kg slanine ali masti, 4 jajca, malo soli
Krompir olupimo, zrežemo na tanke lističe, solimo in spečemo na ogreti maščobi oziroma na zrezani slanini. Jajca

razžvrkljamo in do damo na koščke narezan sir, z njimi prelijemo krompir in premešamo. Ko jajca na eni strani zakrknjejo, obrnemo in spečemo še po drugi strani. Večjo količino delamo po porcijah ali v pekaču. Ponudimo s polento, kruhom ali solato.

Friko

V kozici razpustimo zaseko iz suhe ali kuhane slanine ali pa na drobno narežemo suho slanino. Dodamo na koščke narezan sir. Pražimo, da se oboje lepo spoji, in postavimo na mizo s polento, z žganci,

raznimi cmoki, pa tudi s crnim kruhom.

Friko z jajci

Sestavine: 10 jajc, 1 dl mleka, sol, 1 žlica moke, 1/2 kg bohinskega sira, 10 dkg olja ali zaseke.

Jajca, mleko, sol in moko stepemo, primešamo na tanke rezance ali na drobne kocke narezan sir in vse na maščobi hitro prepražimo kot zmešana jajca.

Ponudimo ga zajtrk, malico, k polenti, žgancem, krompirju, ali tudi k solati s crnim kruhom.

Jadranka Karan Uršič

OBISKALI SMO ZRENJANINSKE SOŠOLCE

Zrenjanin, 15.10.2005

O obisku smo se že nekajkrat dogovarjali z beograjskimi učenci, a je zmeraj kaj prišlo vmes. To soboto pa je vse steklo kot po maslu.

Lep sončen dan, otrokom ni treba v šolo, ne Maja ne Vera ne bosta težili s poukom, branjem, prevajanjem, obnovo...

Naši gostje so se prikazali izza ovinka okrog pol dveh s tremi avtomobili in v spremstvu treh staršev. Mi pa kot gostitelji smo imeli že vse pripravljeno za postrežbo in pa program, ki ga bomo skupaj izvajali tega dne.

Vsi skupaj smo se lepo podprli s pecivom, picami, sadjem in sokom, učiteljici in starši seveda s kavico, potem pa pot pod noge - odpravili smo se proti centru.

Najprej nas je začarala mogočna in prijetno prepleškana stavba občinske skupščine, kaj šele njena notranjost. Stopnišče, ograja, stebri, ura, mozaiki po tleh, vitraži na oknih in - kot krona - barokna dvorana! Res je zelo lepa in okrašena, prav po baročno, odmeva pa čudovito. Gostje so povedali, da jim je najbolj všeč predsedniška miza in da bodo vsi, ko bodo postali politiki, za takimi mizami sedeli. Pravo navdušenje je izzval grajski vrt v dvorišču z vodnjakom, pticami, rožami, s pokošeni zelenicami, kamnitim levom... Fotografirali smo in se fotografirali, po gasilsko pa pred muralom stare bečkerečke trdnjave iz 16.stoletja.

Iz občine, samo čez cesto in že smo v Muzeju. Ker vse obnavljajo, so nam pokazali le zanimivo in poučno prezentacijo o kačjem pastirju, katerega sorodnik je tudi tukajšnji tiski cvet, žuželka, ki živi le en dan.

Še ena lepota in zanimivost je Narodno gledališče, najstarejše ohranjeno srbsko gledališče iz 1846 leta, seveda barokno, z ložami in odrom, ki smo ga še mi preizkusili. Zapeli smo par pesmi, ki smo jih znali vsi, si oddahnili in nas je spet čakala pot.

Na glavnem mestnem trgu, zraven spomenika kralju Petru I, osvoboditelju, so svoj festival imeli medarji. Malo smo se sladkali, še tudi kaj naučili: kako se imenuje čebelja mamica, kako pa še belin oče in kako hišica v kateri čebele domujejo. Dušan je bil najboljši in je dobil sladko nagrado.

V stolni cerkvi nas je pričakal prijazen kanonik in nam povedal kaj zanimivega o cerkvi in o krščanski veri. Cerkev je zelo svetla, ima lepe slike in seveda orgle.

Potem smo se sprehajali po Glavni ulici kjer ni prometa, so pa najstarejše in zelo dobro ohranjene gradbeniške vrednosti: Bukovčeva palača, Simpo, Šeherezada. Na koncu ulice pa "panonska ladja", stavba Vojvođanske banke iz stekla, temnozelenelne barve, samo še kakšen kapitan ji manjka...

Na Žitnem trgu smo obujali spomine na čas ko so od tukaj prav odkupljeno žito od kmetov bogati trgovci z ladjami po Begeju, Tisi in pa Donavi vozili vse do Srednje Evrope. Tudi pivovarno so imeli vse od l.1725 pa do današnjih dni, samo da ni več v lasti nekdanjih posestnikov Dunderskih, ampak je privatizirana. Tudi "Pivnica", ki se imenuje "Četir konja debela" (po verzju znanega bečarca), spominja na preteklost, predvsem v germanskem duhu.

Sprehod ob Begeju nam je povedal, da je mesto nastalo med meandri reke Begej, kot bi bilo na otoku, da ljudje skrbijo za njegovo podobo in starine: Reformatorsko cerkev, Sodišče, Finančno palačo, zgradbo Elektrotehnične šole, Medicinske šole...

Smo že precej utrujeni, tako da nam zelo prav pride oddih v slaščičarni "ŠPORT", kjer so nas pogostili z zelo dobrim sladoledom, sladicami in pa sokom. Dekleti sta zelo prijazni,

sladice pa zares zaslužijo to ime.

Naša kolonica se čedalje bolj vleče, ampak v prostorih Društva "Planika" so spet na mizi pice, pecivo, sokovi. Kako lepo vse to tekne po tem popoldanskem obhodu mesta!

Potem je prišel čas slovesa in obljava, da se bomo spet srečali, mogoče na kakšnem drugem mestu.

Vera Popović,

učiteljica slovenščine iz Društva "Planika", Zrenjanin

Z ZRENJANINCI OB KONCU ŠOLSKEGA LETA

Iz Dnevnika dopolnilne šole slovenščine v Zrenjaninu:

Res je konec šolskega leta 2004/05 bil zelo hud: zaključek šolskega leta, vsi bi radi boljše ocene u redni šoli, Sonja in Ivan se pripravljata na sprejemni izpit v srednjo šolo, Dajana hodi in kar naprej zmaguje na teniških turnirjih, vročine kot še niso letos bile, mi že vsi, ko bi nas kdo z vrelo vodo polil, Vera pa pravi: "Gremo na obisk k otrokom v Beograd! Spoznali se boste, bomo preživeli en dan skupaj".

No, pa pojdimo.

27.06.2005 je bil dan z več kot 30 stopinjami celzija, mi pa v kombi in pot pod noge, pardon - pod kolesa.

Po prijetni vožnji smo se okrog pol dvanajstih parkirali pred Živalskim vrtom u Beogradu.

Tu smo se srečali in se spoznali s svojimi vrstniki iz Beograda, se dogovorili o načrtu za ogled mesta in začeli obhod živali. Ptice so bile zelo glasne, kače zelo lene, medvedi zelo zaspani. Najbolj razpoloženi so bili tjujenji, ki so vse obiskovalce navdušili s svojimi neskončnimi igrami. Opica šimpanz je bila zelo razburjena, tako da je zelo nekulturno pljuvala obiskovalce. Sreča, vse se to dogaja za varno ograjo. Sloni so tako miroljubni, kamele nežne, antilope pa se kar naprej pasejo. Tu smo se tudi fotografirali in fotografirali.

Potem nas je čakal sprehod po Knez Mihajlovi ulici in Treazijah. Videli smo Srpsko akademijo znanosti in umetnosti, Univerzo, Študentski park, dva najbolj znana hotela "Moskvo" in "Balkan", Terazijsko česmo (vodnjak) in, seveda naš cilj je bil McDonald - restavracija s hitro hrano.

V prijetnem okolju smo si odpočili, podprli smo se po želji in smo na koncu dobili še darilca.

Pred Zvezno skupščino nas je počakal naš kombi in nas odpeljal do hrama

Svetega Save, ki je čudovita zgradba z obokanimi stropi in okraski iz marmorja različnih barv. Hram že nekaj časa oblagajo znotraj z marmorjem slovenske gospodarske firme, kar nas je prijetno presenetilo.

Potem pa smo obiskali cerkev Blažene Djevice Marije, kjer nas je prav lepo in pristrčno sprejelo vodstvo Društva "Sava", gospa Anica Sabo, Slobodan Jakoš in mnogi starši. Msgr. Jože Hauptman nas je nagovoril s prijaznimi besedami, potem pa nam je razkazal cerkev, pojasnil njeno zgodovino in nas popeljal pogledat nove orgle. Pogostitev in oddih sta nam vsem prav prišla.

Beograjčani so recitirali, seveda o morju in počitnicah, mi pa smo zapeli. Maja in Vera sta nam razdelili letošnja spričevala s katerimi smo imeli še dodatno veselje.

Razšli smo se v prav prijetnem vzdušju in željo, da bi naši današnji gostitelji prišli k nam v Zrenjanin. Ta želja se nam je uresničila in v nadaljevanju lahko berete, kako smo se družili naprej.

Vera Popović,

učiteljica slovenščine iz Društva "Planika", Zrenjanin

KONCERT UČITELJSKEGA ŽENSKEGA PEVSKEGA ZBORA OSNOVNE ŠOLE NAKLO

Tih in topel decembrski večer je zaznamoval konec dneva, ki je bil tak, kot vsi prejšnji. Toda ta večer, v petek 9. decembra 2005, je za člane društva Sava bil drugačen in vsebinsko bolj bogat, kot ostali. V Beograd je prispel ženski zbor učiteljic iz Nakla. Prišle so z željo, da bi v prestolnico Srbije prinesle vzdušje slovenske pesmi in ga podarile predvsem svojim rojakom, pa tudi vsem, ki spremljajo in spoštujejo zborovsko glasbo.

Katedralna cerkev Blažene Djevice Marije, v kateri je organiziran koncert, je prelep in akustično razkošen prostor, v katerem se že nekaj let udeležujejo koncerti domačih in tujih zborov.

Program je koncipiran tako, da so v prvem delu predstavljene skladbe v katerih dominirajo aranžmaji narodnih pesmi, ter znane in popularne skladbe slovenskih avtorjev. Za navzoče občinstvo, ki je večinoma bilo sestavljeno od članov društva, je to bila priložnost, da se spomnijo nekaterih znanih pesmi iz domačega kraja. Skladbe so spremljali ustrezni komentariji, kar je dodatno vplivalo na kakovost sprejemanja in razumevanje vsake pesmi posebej.

Vstopanje na sceno ob prepevanju je že napovedalo posebno doživetje. Na repertoarju so bila naslednja dela: Gorenjska ljudska *Mrtvaška kost*, Porabska ljudska, *Visilo je jabuko*, priredba Janez Močnik; Gorenjska ljudska, *Ob bistrem potoku je mlin*, priredba Radovan Gobec; Prekmurska ljudska: *San se šetao*, priredba Danijel Grum, Gorenjska ljudska, *Šmentana muha*, priredba Jakob Jež; Anton Funtek: *Na tujih tleh*, Davorin Jenko - Slavko Mihelčič; Rudolf Maister: *Kazen*, Emil Adamič; Koroška ljudska: *Nmau čez izaro*, priredba Emil Adamič; Jakob Jež: *Oj Triglav moj dom*. Vsaka pesem je interpretirana z močnimi čustvi, vtis pa je bil tako živ, da se je prisotnim zdelo, da lahko vidijo kraje o katerih pesmi pojejo.

Zborovski deli so zveneli zelo poenoteno. Čista in stabilna intonacija je oddajala vtis lahkotnosti v petju. Dobra izgovorjava, izniansirano fraziranje in primerna dolžina diha so interpretaciji dali pomembno kakovost. Dirigent zbora, gospod Marko Kovačič, je z gotovostjo in preciznostjo izpeljal program. Lahkotno, toda jasno je vodil zbor iz pesmi v pesem. Zbor je pokazal izjemno skoncentriranost in je pozorno spremljal vsak gib zborovodje.

Po dveh pesmih, ki so nas vpeljale v vzdušje božičnih praznikov, Anton Martin Slomšek: *Svetlo sonce se je skrilo* in slovenska božična *Kaj se vam zdi*, priredba Damjan Močnik, so se v drugem delu vsrtili pesmi ob spremstvu klavirja. Za klavirjem je Maja Ovsenik spretno sodelovala z dirigentom in zborom. Ob prijetnem muziciranju mlade pianistke je zbor zavnel v novi podobi. Na programu so se vsrtila dela Johanna Sebastijana Bacha: *Menuet* priredba Rudi Pančar; Andreje Urbenk: *Vir življenja*, priredba Nada in Dečo Žgur; I. Lambera: *Metsa telegram*, priredba U. Naiso; Eda Roberdsona: *Sanjam sen*; Sheldona Harnika: *Če bi bogataš bil*, priredba Juri Bock in Roger Emerson in Marka Fišerja: *Ko se smeješ*, priredba Pete Schemute.

Po končanem programu je občinstvo z dolgim aplavzom privabilo bis. Prisotni so zbor pristrčno pozdravili. Koncert je spremljala tudi predstavnica Veleposlaništva Republike Slovenije v Beogradu, gospa Tatjana Kovačič, ki so jo vsi navzoči toplo pozdravili.

Čas po koncertu so člani zbora ter člani Društva Sava preživeli v prijetnem pogovoru in medsebojnem druženju. Pesem je odmevala v dvorani, v kateri so Slovenci in njihovi prijatelji navezovali nova prijateljstva, se spominjali rojstnega kraja, izmenjavali mnenja o številnih aktualnih dogajanjih.

Pesem je bilo slišati do globoke noči. Slovo se je nenehno odlašalo. Ob veselju skupnega druženja so se vrstili načrti za možno nadaljnje sodelovanje.

Ob slovesu smo zaprosili člane zbora, da nam priporočijo eno izvirno ljudsko pesem, ki bi v okviru Biltena št. 6 bila objavljena za naše bralce. Zelo jim je bila všeč ideja, da se v vsaki številki Biltena promovira slovenska pesem. Iz srca so nam priporočili *Ob bistrem potoku je mlin*.

Ko bomo imeli ta Bilten v rokah in spremljali pesem, ki je v njem natisnjena, bodo v naših srcih odmevali zvoki pesmi, katero so nam tako iskreno in i prtili pesmu koja je u njemu odštampana sigurno će u našim srcima odzvanjati zvuci pesama koje su nam tako iskreno podarili naši rojaki iz Slovenije.

Anica Sabo

SLOVO OD STAREGA LETA 2005.

Pravijo, da dogovor hišo gradi. Tako je tudi bilo. Res, da to pot ni bilo govora o hiši, marveč o skupnem poslavljanju od starega leta. In to naj bi se zgodilo prvič, odkar obstaja naše slovensko društvo. Predsednik g. Uršič se je strinjal, podpredsednica g. Sabo je prav z veseljem pozdravila predlog, vendar s pripombo, da v blagajni Društva ni denarja niti toliko, da bi zmogli plačati najemnino za prostore. Nismo pričakovali denarja, le soglasje.

Ob petkih zvečer od 18 - 20 h, se kot velika prijateljska družina zbiramo v toplih prostorih slovenskega društva na klepet, si v gorenjskih, dolenskih, primorskih in štajerskih narečjih, kakor tudi v srbsčini povemo drug drugemu, kaj je novega, izmenjamo recepte za zdravje, pokažemo slike otrok in vnukov, slike z izletov ter zraven zapojemo stare slovenske pesmi, ki nam obujajo spomine na naše kraje ter naše matere in očete. Najde se tudi kaj za pod zob z žlahtno kapljico. Tako smo si tukaj ustvarili košček naše domovine.

Da bi skupaj proslavili odhod starega leta, smo se člani dogovorili, da bomo v petek, 30.12.2005 priredili slovesno srečanje z bogatejšo postrežbo. Moški naj bi poskrbeli za pijačo, ženske pa za jedajo.

Rečeno - storjeno! Na skupno mizo so ženske prinesle najboljše, kar njihove roke zmorejo pripraviti, bilo je gorenjske zaseke, slovenske potice, raznih slanah peciv in slaščic. Nekaj posebnega je bila potica, ki jo je prinesla g. Marjana Dobovšek, zborovodkinja iz Novega mesta. Seveda smo vse to tudi dobro zalili.

Ob slovenski polki in valčku smo se zavrteli in pozdravili odhajajoče leto z nasmejanim obrazi in s toplino v srcih v pričakovanju boljšega novega leta. Upamo, da bo to pri našem slovenskem društvu postala tradicija.

Pavla Milovanović

**SREČANJA ČLANOV IN
OBVESTILA SO VSAK
PETEK OD 18-20 h V
PROSTORIH DRUŠTVA
„SAVA“,
VIŠEGRADSKA 23.
VABLJENI!**

IZLETI

ŠKRLATICA ŠE ČAKA

Skupina devetih planincev, članov Društva "Sava" in Planinskega društva "Železničar" iz Beograda, se je podala na pot v Slovenijo z namenom osvojiti vrh Škrlatico (25740 m) v Julijskih Alpah. Vrh nekoliko nižji kot Triglav, toda bolj zahteven za vzpon.

Po nočni vožnji z vlakom, potem z avtobusom, pa še s kombijem, smo prišli do Aljaževega doma (1015 m) v dolini Vrat, ki je tudi lansko leto, ko smo šli na Triglav, bil izhodiščna točka. Tokrat smo šli na drugo stran doline, po lepem bukovem gozdu do višine približno 1500 m naprej pa po strmih cvetočih travnikih, ki so jih hitro zamenjale gole skale in melišča. Dan je bil oblačen, dokaj topel in izredno vlažen. Čeprav ni deževalo je vse bilo mokro vključno z nami, ki smo se še povrh potili.

Čez sedlo Dovška vratca (2180 m), v oblakih, smo že v temi, prišli do Pogačnikovega doma (2040 m). Ker smo bili čisto premočeni, je topla krušna peč v domu bila najbolj prijetno mesto za sedeti.

Zjutraj, ko so se na trenutek razmaknili oblaki pod nami, smo videli kam smo prišli. Pogačnikov dom je skoraj v središču velikega naravnega amfiteatra, obkrožen je z mogočnimi vrhovi: Planjo (2453 m), Razorjem (2601 m), Križem (2410 m), Stenarjem (2501 m), Bovškim Gamsovcem (2392 m) in le na eni strani se kot na dlani odpira pogled na dolino Mlinarice in naprej začetek Soške doline, kakšnih 1000 m nižje. Okoli nas same skale v dolini pa vse zeleno, mi smo bili v Alpskem svetu med oblaki, spodaj pa je zeleno poletje! Neverjeten občutek! Komaj smo se zavedali kje smo, pa so oblaki že zakrili dolino pod nami in smo samo še gledali na morje oblakov. Takšno vreme je bilo tudi ko smo se vzpenjali na

F. Mihelič: Zuzemberk, 1947

Kazor, kjer je na kratko posijalo sonce in Planjo, čisto v oblakih. Pri vzponu smo uživali ob pogledu na celo čredo gamsov z nemirnimi mladiči. Za eno večjo skalo, le kakšnih 20 m stran se je prikazal mogočen samec z velikimi rogovi. Ni se oziral po nas temveč je brez naporov odkorakal v višino, mi pa smo za njim počasi sopihali, čisto prepoteni.

Po kosilu v domu smo šli še na Križ, ki je ravno tako bil v oblakih, spotoma nas je še ujela ploha. Ob malem ledeniškem jezeru, s čisto zeleno vodo, smo videli še drugo čredo gamsov z mladiči, ki so skakali po skalah gor pa dol, kot da bi bili na otroškem igrišču.

Zvečer je v domu ob mednarodni družbi, spet bilo veselo. Pesmi, vici, in pločevinke piva.

Vremenska napoved za naslednji dan je bila še slabša zato smo se odločili ne iti na Škratico, ker bi to utegnilo biti prenevarno.

Zato smo se lepo naspali in zapustili Pogačnikov dom, ki je bil popolnoma v oblakih, vidljivost je bila le kakšnih 20 metrov. Tu še ni bilo dežja, temveč je vse bilo popolnoma mokro: zrak, skale, tudi mi. V takšnih razmerah smo se najprej povzpeli 200 m in nato spuščali 1200 m do Aljaževega doma. Počasi smo se spustili pod oblake in dež je bil čedalje bolj močan. Poleg tega, da je vse bilo spolzko, nam je dež šel tudi v oči in oviral vid. Zaradi tega je gibanje po skalah zelo nevarno, ter je potrebna velika previdnost in počasno premikanje.

Kljub temu je bilo po svoje lepo gledati skale, ki se pojavljajo iz megle in travo ter rožice prekrute z vodnimi kapljicami. Čisto drugače kot v lepem vremenu in je to bila povsem nova in zanimiva izkušnja.

V Aljaževem domu smo se ob joti in ričetu ogreli in delno posušili, ter nadaljevali do Ljubljane na železniško postajo.

Odpravo je tudi tokrat uspešno vodil Mirko Detiček.

Branko Zorko

POHOD NA PIRIN

Gorovje Pirin se nahaja v južni Bolgariji in je s svojim najvišjim vrhom Vihren - 2914 m tretji najvišji vrh Balkana. Tja smo se odpravili, 8. julija 2005, šest planincev in članov Društva "Sava".

Pohod je organiziral in vodil Mirko Detiček, ter nas srečno pripeljal nazaj v Beograd.

Tokrat smo potovali z vlakom. Prav razburljivo je bilo po dolgih letih spet preizkusiti to pustolovščino. Lepo vreme, lepa in zelena pokrajina, pokvarjen vagon in zamuda do meje. Bolgarski cariniki in policisti so na meji z vlaka sneli nekaj

čudnih "tipov" in mi smo nadaljevali proti Sofiji, od tod pa s kombijem do mesteca Bansko, kakršnih 130 km proti jugu.

V soboto zjutraj smo se s kombijem prepeljali do planinskega doma na višini 1950 m in tu se je začel vzpon.

Pirin je stara gora vulkanskega izvora, cela iz granita. Pot pa pelje skoraj enakomerno navzgor, brez utrujajočega povzpenjanja in spuščanja. Pa tudi nevarnih odsekov ni. Nobenih klinov, ali vrvi, le skale in kamni različne velikosti. In vsepovsod planinsko cvetje, nekoliko drugače kot v Alpah. Začeli smo v borovem gozdu, nadaljevali po travnikih in na zadnje hodimo samo še po kamenju. Tu pa tam so še velike snežne zaplate, toda vsepovsod tudi na samem vrhu različne rožice skrite v špranjah ali pod kamni.

Vreme je toplo in se sneg tali, voda pa teče v bistrim mrzlim potokih po travnikih in pada preko kamenja in skal. Na kakšni ploščadi se ustavi in naredi malo jezero. Toda na Pirinu so tudi večja jezera, čim višje smo bili, tem več jezer smo lahko videli. Z vrha je čudovit razgled, nekoliko je megleno, toda kljub temu impresivno. Daleč v dolini je mestece Bansko, okoli nas pa mogočni vrhovi delno pokriti s snegom. Vmes pa zelene doline in jezera. Na vrhu je veliko ljudi. Potem ko smo se slikali si privoščimo zaslužen prigrizek.

Naenkrat veter prižene oblak, ki smo ga ves čas vzpona opazovali v dolini pod vrhom, in on popolnoma pokrije vrh. V oblaku smo, naenkrat postane mrzlo in nič prijetno, začnemo se spuščati.

Od doma smo se spet peljali s kombijem skozi prečudovit gozd, v glavnem borovcev različnih vrst. Med njimi je tudi najstarejše drevo v Bolgariji - 1.300 let stari borovec.

Zvečer smo šli v mesto, kjer smo se seznanili s kulinaricnimi dosežki Bolgarije. Bansko je znano smučarsko središče pod Pirinom, od koder je voda skozi milijone let prinašala kamenje, ki se je med potjo, preden se je ustavilo v dolini, zaokrognilo. Iz takšnih kamnov so narejene vse stare hiše v Banskem, ki so še lepo pobarvane, spet zaradi kamnov različnih barv. Resnično enkratno.

Naslednji dan je pa v Banskem bil ljudski sejem.

Ponudba je bila izredno pestra, od lončevine, ročno tkanih preprog in medeninastih kravjih zvoncev do orodja iz Turčije in svetilk ter elektronike iz Kitajske. Lep dan, razstavljeno blago na stojnicah polno barv, veliko ljudi, meščanov in turistov, nepozabna slika.

Popoldan smo se v veliki vročini z avtobusom vračali v Sofijo in smo prišli tik po poletni nevihti ki je polomila veliko dreves ter nanesa veliko vode in blata na ceste. Potem je nočna vožnja z vlakom v Beograd bila prav prijetna.

Branko Zorko

F. Mihelič: Bajta, 1934

IZLET Z OBISKOM ZGODOVINSKIH KRAJEV PRVE SRBSKE VSTAJE PROTI TURKOM LETA 1804

9. oktobra se je 27 članov Društva Sava in še 16 prijateljev društva napotilo v Šumadijo, obiskat zgodovinske kraje pomembne za dogajanja v Prvi srbski vstaji proti Turkom 1804. leta, oziroma osvoboditev od turškega suženjstva, ki se je začelo po Kosovskem boju leta 1379.

V Topoli smo obiskali cerkev Sv. Bogorodice ter hišo (konak) Vožda Karađorđa, ki se je nekoč nahajal v Karađordevem utrjenem mestu. Na kratko sem skupino seznanil o zgodovinskih dejstvih ter spomenikih, ob obisku konaka, ki je sedaj muzej, kustosinja je dala še dodatna pojasnila.

Obiskali smo tudi bližnji Oplenac kjer stoji cerkev Sv. Đorđa, ki jo je zgradila družina Karađorđević.

Kralj Petar I jo je začel graditi leta 1907. po projektu arhitekta Koste Jovanovića. Zgrajena je v srbsko-vizantijskem slogu, obdana z belim marmorjem z Venčaca. Fasado krasijo bifore ter rozete. Značilna je po mozaikih, ki pokrivajo celotno notranjost cerkve, okrog 3000 m². Mozaiki so kopije

najpomembnejših fresk, ki krasijo šestdeset srednjeveških srbskih samostanov.

V cerkvi zgoraj, hranijo posmrtno ostanke Vožda Karađorđa, utemeljitelja dinastije ter Kralja Petra I, v kripti pa še ostanke ostalih prednikov družine Karađorđevića. Kripta je

tako kot cerkev v celoti prekrita z mozaiki površine 750 m². Za mozaike so poleg raznobarnih kamenčkov uporabljali tudi zlato. S temi podatki sem seznanil izletnike pred cerkvijo, kustosinja pa je v cerkvi postregla še z dodatnimi nadrobnostmi.

Skupina je bila deležna posebnega slovesnega dogodka. Namreč, ker je 9. oktobra 1934. leta v Marseju bil ubit Kralj Aleksandar, so člani družine in prijatelji prišli položiti vence. Navzoča je bila vojaška enota garde, ter vojaška glasba.

Kot naslednje smo obiskali Maričevo jarugo, pri Orašču, kjer je 15. februarja 1804. leta, Karadorde bil izvoljen za Vožda in so sklenili začeti I. vstajo proti Turkom.

Na koncu smo prišli v Arandelovac, znan klimatski kraj s toplicami. Skupina 21 planincev se je ob, vodstvu Branka Zorka podala na Bukuljo. Po strmi gozdni poti so do vrha (696m) potrebovali 1 uro. Ostali pa so si ogledali mesto ter stari park pri hotelu Staro zdanje in izvire mineralne vode. Ob petju v avtobusu smo se zadovoljni vrnili v Beograd okoli osmih zvečer.

Kelić Jovan

(iz srbščine prevedel Branko Zorko)

JAZZ KONCERT KVARTETA IGORJA LUMPERTA

V nabito polnem Klubu Doma omladine Beograda je 28. decembra 2005 nastopil jazz kvartet znamenitega slovenskega tenor saksofonista Igorja Lumperta. Poleg vodje kvarteta so igrali še Peter Mihelič, klavir, Predrag Revišin, bas in Drago Gajo, bobne. Bil je to enkratni glasbeni dogodek ob koncu leta. Igor Lumpert in člani kvarteta so se odlično ujeli in dokazali, da so mojstri improvizacije, predvsem pa odlični glasbeniki. Poslušalci, med katerimi smo opazili tudi nekatere jazz glasbenike, so ves večer z navdušenjem spremljali nadarjene interpretacije ansambla, jim navdušeno vzklikali in ploskali, še posebno po solo partijah Igorja Lumperta in Petra Miheliča. Kot plod tradicionalnega sodelovanja sta koncert kot skupni projekt organizirala Društvo Slovencev "Sava" v Beogradu in Društvo za razvijanje prostovoljnega dela Novo mesto.

Vladimir Uršič

Igor Lumpert, progresivni tenor saksofonist in skladatelj, se je rodil 27. oktobra 1975 v Novem mestu. Po končani srednji šoli se je na konservatorij Bruckner v avstrijskem Linzu in se že pridružil zasedbi SideWinder iz Muenchna, ki so jo v Biberbachu leta 1999 proglasili za najboljšo nemško jazz zasedbo.

Ko je z odliko končal študij v Avstriji, ga je Reggie Workman, eden najboljših svetovnih basistov, povabil na New School University; uspelo mu je dobiti štipendijo in tako se je jeseni 2000 preselil v New York. Študiral je s smetano svetovnih glasbenikov: Georgom Garzonejem, Reggijem Workmanom, Busterjem Williamsom, Chicom Hamiltonom in Billyjem Harperjem. Aprila 2002 so ga povabili k

Photo: Jure Švent

zvezdnikemu Wayne Shorter Ensemble, ki je med drugim nastopil v čast Mr. Shorterju na slovesni podelitvi nagrad Beacons in Jazz v Supper Clubu.

Lumpertova glasba je unikatna zmes jaza, funka, vzhodnoevropskih ritmov in modernih "neo bop" skic. Svojo skladateljsko nadarjenost je dokazal na nedavno sklenjeni evropski turneji Innertextures, na kateri je nastopal z legendarnim Reggijem Workmanom. S svojo zasedbo Innertextures sicer nastopa tudi na newyorških prizoriščih, kot so Cornelia Street Cafe Kavehaz in Jazz Standard. Nastopil je na jazz festivalih: Munich 1999, Ljubljana (Slovenia) 2001 in 2002, Cankarjev Dom Ljubljana, igra v pomembnejših jazz klubih v NYC in Evropi; Jazz Standard, Cornelia street cafe, Supperclub, Kavehaz, Porgy and Bess - Dunaj, Unterfahrt- München, Linz, Zagreb, Wels in Trst.

Igor je sodeloval z glasbeniki kot so: Reggie Workman, Andy Mckee, Robert Glasper, Damion Reid, Boris Kozlov, George Colligan, Vincente Archer, Jonathan Blake, Jacob Bro and Sonny Simmons, Marko Đorđević.

Kaj o izvajalcu pravijo drugi glasbeniki in mediji?

Chico Hamilton: "Igor Lumpert je nova generacija jazz izvajalcev in skladateljev."
Reggie Workman: "Neverjetno talentiran glasbenik."

Jane Ira Blum: "Njegov zvok pripoveduje zelo osupljivo zgodbo."

Ljubljanski Dnevnik: Največje odkritje 42. ljubljanskega Jazz festivala.

Nenadoma nas je dne 31.12.2005 zapustila Miroslava Kosanović Mirka, član Društva Slovencev "Sava" v Beogradu. V našem društvu smo jo zadnjič videli na koncertu učiteljskega zbora iz Naklega, kjer je potem z nami še veselo prepevala. Naj počiva v miru.